

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

A kiadévatásban átvéve:

Égés évre — 10 kor.

Folyóévre — 6 .

Kélyben kátholikus koréva:

Égés évre — 20 kor.

Folyóévre — 5 .

Vidékire postán szállítva:

Égés évre — 24 kor.

Folyóévre — 6 .

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelent minden nap a hétfő és
szombat utáni napok kivételévelSzerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Apáczai-utca 8A szerkesztőség kizárólag visszamutató
vagy megbeszélésre nem vállalkozik.Hirdetések és hirdetések a
kiadóhivatalban intézendők

Egyes minden évre 5 fillér.

A TIARA.

Nagyvárad, 1903. augusztus 8.

Hármas koronát tesznek a pápa fejére. Főpap, főtanító és uralkodó ő.

Uralkodó egy világ felett, közbenjáró Isten és emberek között, csalatkozhatatlan hit és erkölcsi tanításában.

Uralkodó!

A nagyon egyszerű vatikáni kertek végén — bármely grófi park külömb — gyönyörű kiállítás nyílik Rómára.

A lathatár végtelenségébe vesznek Róma páratlan vízvezetékeinek husz-harmincz kilométeres boltivei. A hegyekben felfogják a tiszta patak vizet s a város piaczaian zuhatagokban öntik szakadatlanul. A medenczék teli műtremeknek is ritka szobrokkal, hatalmas szökőkutakkal, körül pálmák, tulipán fák nyújtják szét lombjukat, paradicsommá téve a régen maláriás, halálos klimájú vidéket.

A pápák művei mind.

Hatalmas tömegben emelkednek ki a város középületei, ezek közt is a kvirinálon épült királyi palota szép kertjével.

A pápák építették mind.

Négyszáz templom kupolája, keresztje nyúlik a csodakék égbe, minden templom csupa márvány, csupa arany, csupa művészi kincs, iskola egy világ művészei számára.

A pápák dicsőségét hirdeti mind.

Muzeumokkal, könyvtárakkal van teli a város, melyeknek párját hiába keressük.

A pápák gyűjtötték mind.

És mi maradt mind e dicső országból a pápának?

Egy kilátási pont a vatikáni kertek éjszaki részén. Ide is, ha elsétál a pápa, vigyázni kell a lépcsők számára, mert ha egygyel lejjebb lép, olasz területen áll, ellenség földjén, mely nem szántott, nem vetett, de learatott mindent.

Miért?

Ha felnéz a pápa ott a Janikulus hegyén a Garibaldi ércszobra, rohanó katonák tömegével. Vas egészen. Hát ezért. Mert az erősebb elvette a jogostól.

Mikor azonban pápát választanak, kivilágítják Rómát és naponkint ezernyi

nép érkezve a városba az egész világról, a Kvirinál előtt, a Janikulus alatt sietve megyen a fogoly pápa elé, hogy leborulva, megcsókolhassa kezét.

Maradjon hát az a királyi korona. Az

pusztában kiáltónak szava. Más ott a hit, másra hallgatnak ott az emberek.

De hir száll a páparól. Itt lelkesedést kelt, ott gyűlöletet, itt öröm, ott bosszúság kél a hir nyomán: Habemus papam.

Mégis ott van hát a pápa mindenütt vagy arany, vagy tövis koronával, de ott van minden nép szívében, mint a hogy a hit is ott van, melynek főpapja. Ott van vagy szeretettel, vagy gyűlölettel körülvéve. És ez a hit tartja fényesen a főpapi és főtanítói koronát is két ezer év óta — mind e világ végezetéig minden erőszak és gyűlölet daczára is.

És ő imádkozik templomban gyermekeiért, fiaiért, kik szerelik őt, és fiaiért, kik gyűlölik.

Változni fognak az idők, mulni a szenvedélyek és tisztán látni az emberek, mert az Ur mondta, hogy egy akol léssen és egy pásztor. Ez a mi reményünk.

Maradjon hát az a főpapi korona. Oda tette, ott tartja azt az Ur szaván álló remény.

Zug az élet durva hangja a vatikáni csendes kert körül. Vad gondolatok, képtelen cselekedetek történnek a világon s ahány ember, annyiféle törekvés, ahány fő, annyiféle gondolat tölti be a világot. A tekintélyeket rombolják, hogy ne lehessen mértéket venni az új vezérekről.

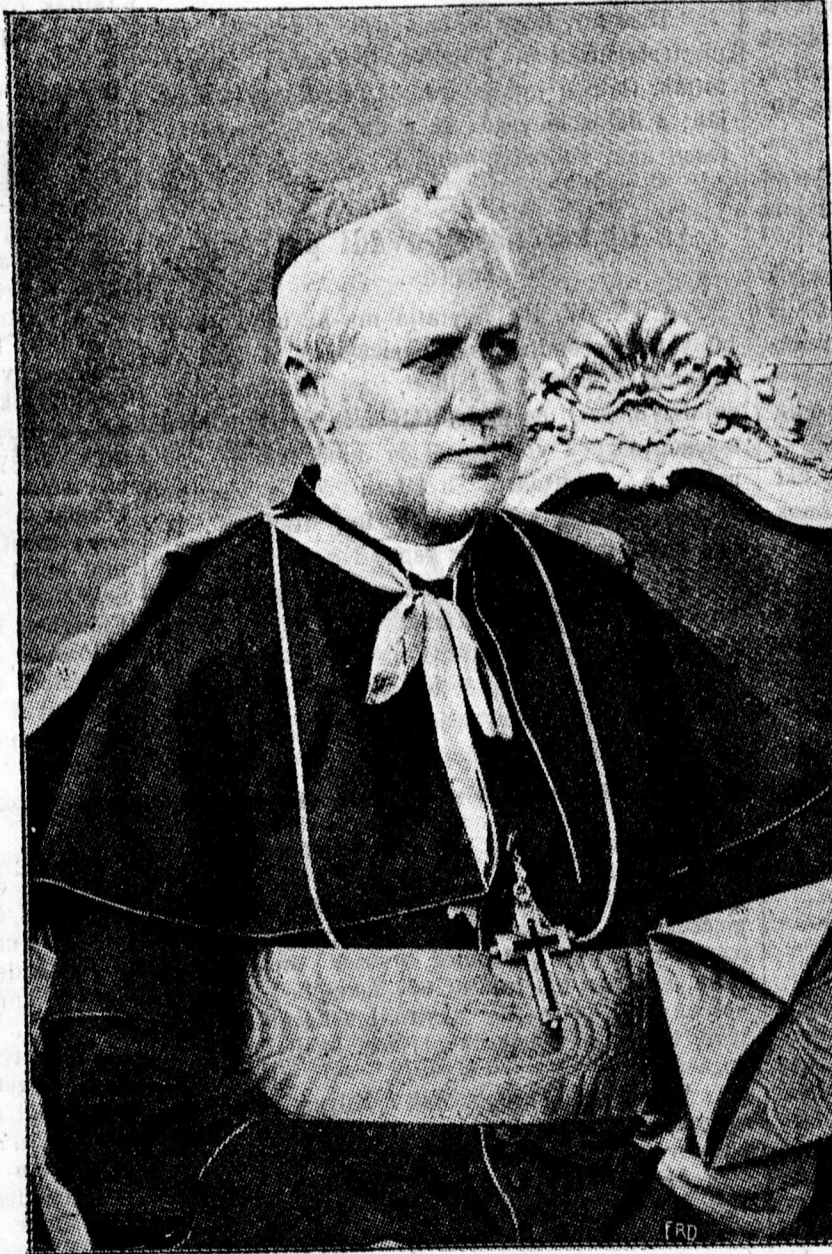
És szól a pápa. Encziklikája szét röpül s megcsinálja a diagnózist a beteg világról. Hallgatják szavait és bámulják bölcsességét. Majd fel gyul a szenvedély újra s gyanusítják, ócsárolják, de szavairól beszél mindenki.

Hogy maradjon hát az a tanítói korona a tekintély pusztító áramlatok daczára. Ott tartja a mi szeretetünk s az ellenfél gyűlölete.

Hallják a te szavad urbi et orbi.

Tied tehát a három legfőbb hatalom s annak jelképe: a tiara.

Vedd fel e hármass koronát ma szent atyánk s még a világ bámulja ragyogását, te érzed, hogy belsejében az Urnak

X. PIUS PÁPA Ő SZENTSÉGE.

ő országa Róma is, Itália is, az egész világ is.

Az ő királyi koronájának alapja nem egy darab föld, de maga a hit.

Templomába indul a pápa. A világ legnagyobb templomába, mely Péter sirja felett áll. Itt imádkozik a világerő, a világ Urához, innen árad szét szava urbi et orbi. De néhol, mintha üresen kongana ez a szó. Városok, országokon át a

tövis koronája van, mely be szur a szivig, lélekig.

Küzd, háborog a világ, te pedig Urunk, tanítónk, papunk, terjeszd imádságra kezedet, mint Mózes népe csatáján, hogy diadalmaskodjék az igazság, jöjjön el az Ur országa a szeretet, az egymásnak okozott keserüségtől elkeseredett szivekbe.

Hozsanna néked!

P-y.

A képviselőház és a nagyközönség.

Hivatalos jelentés is hozza már hírt, a falragaszok is hirdetik, hogy a képviselőház folyó évi augusztus hó 10-én, hétfőn délelőtt 10 órakor ülést tart.

Ezek a hivatalos jelentések és az utcai falragaszok a nyilvánosság okából szükségesek. Törvény rendel ugyanis, hogy a t. Ház ülései nyilvánosak. Ennek egyik előfeltétele persze, hogy az ülés hirdelve legyen s így megtudja a nagyközönség, hogy ülés lesz. De bezzeg mostanában igazán nincs szükség az efféle kiirdetésekre. A kis gyerek is tudja, hogy mikor, hol és miért ülésezik most a tisztelt Ház, mivel hogy a politika győzelesen foglalta el a teret széles ez országban és politikáról beszélnek nemcsak a fővárosi kávéházak terraszainak, nemcsak a zöldelő üdülőhelyek bokrainak tövében, hanem már a gyermekszobában is. Ilyenkor látni csak, hogy hány ember marad Bud-pestben a számkivetésre kárhóztató július és augusztus hónapban is.

Mert hiába, a politika izgat s az ujságok annyit politizálnak, hogy végre a hölgyek is rájárnak. Es míg máskülönben az itthon rekedtek óvatosan el szoktak volt bujni a kiváncsi szemek elől, mert a politika kicsalja őket rejtekhelyükről és látni olyan urihölgyeket a t. Ház karzatán, akikről eskü alatt is azt hittük volna, hogy inkább az ischli platánok alatt érdeklődnek a politika iránt.

A képviselőház határozottan divatban van és szinte győzelesen veszi föl a versenyt a legelőkelőbb fürdőhelyekkel is. Fürdőhelyre elvégre mindenki elmehet, akinek pénze — hitele van, de már a képviselőházba csak az, akinek jegye van. Már pedig jó jegyet, vagy csak tör-

telő jegyet is szerezni hölgyismerőseink számára a képviselőház háznagyi hivatalában, az legalább is oly nehéz, mint tanítónői kinevezést kieszközölni a fővárosi tanácsnál.

De hát persze, ha nem volna nehéz jegyet kapni a képviselőházba, akkor a hölgyek nem kíváncsoznának olyan nagyon rája. Most úgy áll a dolog, hogy a képviselőházban való megjelenés is egy vetekedési mód lett, mint akár a toalet. Es a környékbeli nyaralóhelyekről, a Zugligetből, Svábhgyről és Margitszigetről jönnek be a dámák a t. Házba, feltéve, hogy jegyhez jutnak. Magától értődő, hogy csak az ugynevezett érdekes ülések jegyeiért van ez a nagy kapkodás.

Az érdekesek közt is a legérdekesebbek egyikének ígérkezik a hétfői ülés. Hogy is ne! A látványosságok gyönyörű sorozatára van ott remény. Elvégre arról van szó, hogy a kormány bejelenti lemondását, ez pedig gyönyörnek önmagában is elég, — vagy ha nem jelenti be lemondását, akkor arra van kilátás, hogy az ellenzék olyan botrányt fog rendezni, amire a legöregebb emberek sem emlékeznek.

A minisztertanács.

Hire jár, hogy a tegnapi tervezett minisztertanácsot ma délelőtt tíz órára halasztották. Olyan a miniszterelnök fáradtságát mondják; a dolog lényege ez a halasztás természetesen nem változtat semmit.

Az új katonai bünvádi perrendtartás.

A „N. W. P.” folytatja ma az új katonai bünvádi perrendtartás ismertetését. A mi a hadbírószervezetét illeti, a jövőben lesz dandár-bírószervezet és hadosztálybírószervezet. Az előbbi a legénységnek vétségeiről és kihágásairól, az utóbbi a büntettekről általában és a tiszték vétségeiről meg kihágásairól fog ítélni. A hadosztály-bírószervezet egyszersmind a dandár-bírószervezettel a legfelső katonai bírósághoz lehet majd fölébbezni. A dandár-bírószervezet tagjai lesznek egy hadbíró és két csapatbíró mint szavazó, a hadosztály-bírószervezet egy hadbíró és négy szavazó-bíró. A legfelső katonai bíróság

tanácsokban fog ítélni: minden tanácsnak hét tagja lesz: három hadbíró és négy tiszt. De tisztán jogi kérdésekben csakis hadbírák lesznek a tagjai. A hadbírószervezet elnöke nem az ítélobíró, hanem a császár és király nevében hozza. A vizsgálatot az ügyész-hadbíró vezeti és csak bizonyos ügyiratok tekintetében veszi a katonai bíróság segítségét igénybe. Ez az újítás előtt minden modern perrendelő, mert mindenütt a bíróság vezeti a vizsgálatot és nem a közbíró ügyész. A vizsgálat befejeztével a katonai közbíró vádat emel és erre következik a fő tárgyalás. A fő tárgyaláson már a nyilvánosság, szóbeliség és közvetlenség elvei érvényesülnek. A vádlott védőt vehet és az ítéletet már nem bizonyítási módszerek szerint, hanem a bizonyítékok szabad mérlegelésével hozza. Az ítélet ellen fellebbezésnek és semmisségi panasznak van helye, ugyanakkor, mint a polgári perrendtartásban.

Fény és árnyképek.

— A politikai vesztegetések tárgyalásából. —

A parlamenti bizottság tárgyalásain, amelyeken a politikai vesztegetések dolgában kutatnak nyomok és bizonyítékok után, mindenki tyuk kapar egy-két szemet. A sok szemből azonban ok szemét lesz. Legbuzgóbban kutat, jelent, állít, bizonyít és leplez Polonyi Géza. Azt hitték, hogy a mai ülésen, amikor a tanú kihallgatásokat okvetlen be akarták fejezni, már új adat nem kerül elő. De Polonyi még most is hoz egyet-mást.

A folyosón a megrögzött tanúk üldögélnek, olyanok, akik már kétszer-háromszor is voltak bent s egészen megszokták a tárgyalási terem és a folyosó levegőjét. Egyikük-másikuk az éjszakát is itt tölti s egy-egy kevésbé ismerős nevű képviselő kontójára fogyasztja a Drechsler buffetjének alkotó részeit. Majdnem annyi gyanús képző ember látható itt, mint a törvényeségi tárgyalásokon az alkotmány-utcai palota folyosóin. A függetlenségi képviselőket erősen keresik a tanúk. A Dob-utczában azt beszélnek, hogy most ügyes tanuvallomásokkal mandátumot lehet szerezni, vagy legalább városi képviselő és krajczáros redaktor lehet az ember. Előnyben részesülnek azok a tanúk, akik már valóságos ezrest láttak és különösen akik jó családból származnak. De a képviselők kevés hasznukat veszik. Tudniillik a parlamenti bizottság már megunta az ilyen fő máju vallomásokat.

A „TISZANTUL” TÁRCZÁJA.

R á c h e l.

Irta: Deér.

A zborói kastélyt körüllelő park közepén, négy lágyan suhogó hársfa alatt egy magányos sirdomb emelkedik. A sirt örököző folyondár futja be, hirdelve az enyészetben, a hervadásban is a tavaszt, a halálban is a fel-támadást.

A sirt fölé az igaz kegyelet egy messzire fehérlő márványemléket emelt. A márványoszlopról egy név ragyog le: Ráchel.

Egy szó és semmi több. És a szóban ki van fejezve minden. Egy élet, egy életnek minden boldogsága, minden fájdalma, — egy életnek csodás, mély szerelme és e nagy szerelemnek minden keserősége.

Hallgató nagy csend őrizi e magányos sirt eltemetett titkát. Csak néha vegyül bele a hársak sejtelmes susogásába egy-egy nehéz, gyöt-

relmes sóhaj, egy-egy elfojtott, kínosan előtorló, zokogó hang.

Ugy estenden, mikor a búcsuzó nap végigcsokolja azt a fehér márvány-emléket s azon azt az egy szót még egyszer megragogatja, sokszor lehet látni egy feketébe öltözött asszonyt, ki ott térdel a sirtnál s kezeit összetéve, hallgatja a hársak titkos, sejtelmes susogását.

Vajjon mit susoghatnak? Milyen szomorú dolgok, fájdalmas emlékek szállhatnak elő a hárslevelek lágyan susogó lebbentésével?

Az a magányos, fekete, gyászos asszony vajjon miért könnyezik? Miért öleli át azt a néma márványt és csokolja végig lázas ajkakkal?

A hársfák hallgatják és nem árulják el a titkot. Csak susognak tovább lágyan, sejtelmesen, mintha altató dajkái volnának annak, ki alattuk piheni ki egy életnek minden keserőségét . . .

* * *

Ráchel árva leány volt. Egy szegény zsidónak volt egyetlen leánya. Atyja ott lakott a faluban s árult egyet-mást, a mire a falubeli parasztnak éppen szükségük volt.

Csendes természetű hallgató ember volt. Csak akkor villant meg valami örömsugár a szemében, mikor a leányára pillantott. Az volt minden öröme, minden boldogsága. Es úgy megremegett a lelke, midőn arra gondolt, mi lesz ebből a fakadó rózsabimbóból, ha ő megtalál halni?

Talán megsejtette az öreg, hogy Ráchelnek siralmas lesz az élete.

Mikor halálos ágyán fektött, odavonta magához azt a halavány arcú, bánatos leányt és elfojtott, szomorú hangon beszélt hozzá.

— Ráchel, mi lesz veled? Ki fogja gondodat viselni? Ki lesz gyámolítód, vigasztalód, ha én meghalok? Ki fog törődni a magára hagyott, szegény zsidó leánnyal?

Aztán mintha eszébe jutott volna valami, kérő, szinte esdeklő hangon szólt a leányhoz:

— Leányom, vigyázz magadra! Szép vagy,

Az idény előhaladása folytán az összes raktáron lévő nyári áruk meglepően leszállított árakért kaphatók

FÁBRY TESTVÉREK

fő-utcai nagy áruházában Nagyváradon

Keresztény üzlet!

Női, férfi- és gyermek nyári czipők, egész könnyű kalapok, **nyári ingek**, rövid alsó nadrágok, nyakkendők, mellények, derékövök.

Keztyűk, harisnyák, **fürdő czikkek**, torna-ingek stb. Női ruháknak cretonok, zephirek, batisztok s **még sokféle nyári czikkek**

9 minden elfogadható árban kiárussítatnak.

————— Lelkiismeretes kiszolgálás.

— A mondta, hogy B. hallotta, hogy C. látta, hogy D. hallotta, hogy E. azt mondta, hogy F. beszélte G-nek, hogy H. találkozott I-vel, aki K-nak beszélte, hogy L. a villamoson félig berugva azt mondta M-nek, hogyha föl-oszlatják a képviselőházat, akkor új választások lesznek.

A helyzet tudniillik az, hogy most már teljesen elég az anyag arra, hogy a bizottság jelentésbe foglalja a kihallgatások alapján a véleményét. Különösen, mert tizedikéig már csak egy munkanap van a main kívül és tizedikén már a képviselőház összeül és várja a jelentést. (Persze még szivesebben fogadná a Ház, ha a jelentés helyett gróf Khuen lemondásának a bejelentését hallaná.)

Az unalmat Polonyi Géza kedélyes előterjesztéssel igyekszik elűzni. Egy bécsi lapban olvasta, hogy ő azt mondta volna itt a bizottság előtt, hogy 5—6 ezer zsidónak ő (Polonyi) a feje. No de ilyet! Hisz tudvalevő, hogy Polonyi ellen már az antiszemitizmus vádját, az igaz, hogy jogtalanul hangoztatták. Az is igaz, hogy most erősen liberális, de hogy a zsidókat dirigálja azt nem lehet ráfogni. Természetes, hogy véletlenül a Hartstein vallomását jegyezték Bécsben a Polonyi neve mellé. A bizottság erről nem tehet, de a bejelentést derűtlenséggel honorálta.

Hanem drága kis derűtlenség volt az! Tegnap közöltük, mennyibe került a heccz az országnak, ára van ott még a mosolynak is!

* * *

A mai nap fináléját személyes jellegű jelenetek képezték. Sebastyén József ügyvéd, aki későn bár, de megjelent s tisztázta magát az alól a látszat alól, mintha Dienessel a vesztegetési ügyben tárgyalt volna.

Azután Barabás Albert fiúmei szíri készítő czáfolta meg a bizottság előtt azt a vádat, amit a „Vasvármegye” lap emelt ellene, mintha ő egy banda feje lenne, mely arra vállalkozott, hogy a járattan és gyenge fölfogású Szápáry Lászlót beugrasztja a vesztegetési akcióba és ebből a banda hasznot fog húzni. A czáfolat eredeti volt. Barabás Albert előre tört és elkiáltotta:

— Az az ember, aki irta, a legnagyobb gazember a föld kerekén és a legnyomorultabb.

Az elnök csendesítette és kérte, hogy csak a lényegét mondja el, minthogy a szerkesztők egymás iránt alkotott véleményére a bizottság igazán nem kíváncsi. Barabás tehát tanukra hivatkozott, hogy nem is lehetett része a dologban.

Még mikor kijött, akkor is dühöngött.

mint a Jerikó rózsája, melynél szebbet Jehova nem teremtett. Vigyázz, hogy meg ne rontson a szépséged! Jehova áldása kíséreljen minden utadon — de légy átkozott, ha elfeleded vén atyádat, ha beszennyezed tisztá, szép lelkedet.

— Atyám — sikoltott fel a leány — ne átkozd Ráchelt! Ráchel jó lesz, istenfélő marad.

— Ugy áldjon meg a nagy Jehova!

Es az öreg csendesesen lezárta szemeit, elszenderült és többé nem ébredt fel.

Ráchel kikísérte atyját a sirkertbe. Mikor aztán elhantolták, akkor megfordult a leány s tévteleg, ingadozó léptekkel indult vissza a falunak.

Utja a kastély mellett vitt el. Mikor oda ért a százados fák alá, melyek a kastélyt övezték, mindmegannyi óriási tilalom fa, elhagyta a leányt ereje s odaesett egy kivágott fatörzsre. Ott aztán elkezdett zokogni fájdalommal, nagy keserűen. Csak akkor tért magához, mikor valaki megszólította.

Büszke tartású, magas uriaszony állt előtte. A zborói kastély özvegy urnője.

— Megmondtam! megmondtam ott előttük! — kiáltotta. — De hol a kalap?

Folytonosan egy kalapot keresett. Az izgatottság oly nagy volt, hogy nem is a maga kalapját kereste, hanem a Hegyi Jenőét.

A nemzeti engedmények.

Mialatt gróf Khuen miniszterelnök Ischlben járt, már megindultak a tárgyalások a katonai körökkel az esetleges nemzeti engedmények iránt és ezekre részben a miniszterelnök is befolyt. A kabinetiroda a hadsegédekkel egyetértőleg már formális tervezetet készített arról a maximumról, mely megadható volna és a tervezetet be is mutatta már legfelsőbb helyen.

Ugy értesültünk, hogy a kabinetiroda által bemutatott tervezetben a következők vannak:

1. A magyar tisztek hazahelyezése azok kivételével, kik élesen kialakult magánviszonyaiknál fogva a mostani állomásaikon való meghagyást egyenesen kérik.

2. A magyar nyelv oktatása a katonai iskolákban, hogy idővel elégséges magyar tiszt legyen a magyar ezredekben.

3. A magyar nyelv behozatala a katonai büntető eljárásban.

4. A magyar zászló a magyar ezredekben.

A magyar vezényleti nyelv behozatalát az előterjesztés egyelőre lehetetlennek mondja, míg nem lesz elég magyar tiszt. Hogy mikor lesz, azt a vélemény nem fejtegeti; mert nincsen kulcs arra, hogy mennyi magyar ember fogja gyermekeit a tiszt pályára bocsátani.

Ennek a javaslatnak első három pontja ellen a királynak sincsenek kifogásai, de a zászlót nem óhajta.

Azt hisszük, hogy ezek ellen az eiemi engedmények ellen a még meghallgatható katonai köröknek sem lesz kifogásuk és hogy a megbízandó új miniszterelnök képes lesz kapacitálni ő Felségét a zászló engedélyezésére is. Ilyformán a fenti négy pont lesz körülbelül az az alap, amelyre az új kormány a maga elindulásának alapját fektetni fogja. Az ellenzék fölfogása ezekkel szemben természetesen attól függ javarészből, hogy ki fogja ezt a megegye-

zési alapot ajánlani. Ha olyan ember fogja ajánlani, akiről jó lélekkel föltehetik, hogy ezt csak kezdetnek tekinti és minden tőle telhető el fog követni, hogy a nemzeti irányt tovább fejlessze: nem tartjuk lehetetlennek, sőt mi több, valószínűnek tartjuk a megegyezést; de Khuenekkel a megegyezés mindenképen lehetetlen.

Füldőlevél Borszékre.

Borszéken üdülő felelős szerkesztőnknek tegnapelőtt a következő levelet írtuk:

Kedves Szerkesztő Ur!

Mégis csak okos dolog, hogy nem vesztegetek meg bennünket.

Az országgyűlés kiválóan önzetlen leleplezőről sorban lerántják a leplet — nekünk pedig mégis csak jobb különösen a zsebek tekintetében lepel alatt maradnunk. Pedig ma mindenki leleplező, hogy holnap leleplezett legyen. A ki nem így tesz, azt Tóth Béla szerint nem is veszik már semmibe. Ő kiáltott fel egyik legutóbbi Esti levelében:

— Mióta mindenkit mágnások, főispánok és Hartsteinok vesztegetnek meg, azóta engem gögösen lenéznek az utcán, mintha én már senki sem volnék Magyarországon.

Béla, te dicsekszel!

Notabene, ez a te dicsekszel nem egészen a vége a históriának. Mert ama bizonyos szende Zálíknak az ő nagyszakállas Aronja így mondotta a mondókáját:

— Záli, te dicsekszel, de sohase dicsekedjél — nekem. *En* ismerlek.

Az Esti leveleknek is kissé későn jut eszébe, hogy most kezdik semmibe sem venni őket. A közönség rámosolyog e szemérmes pirulásra:

— *Nekem* mondod? Hisz ismerlek...

Egyáltalán újságíró ne dicsekedjék vele, hogy semmibe sem veszik. Más állásban már az állás is ad tekintélyt, az újságírónak az állása *dacára* van tekintélye, a kinek van. Mert a Bácskában azt a rossz viccezt gyártották ugyan Dienestről, hogy a kaszinó vette be tagjának s ő a megtiszteltetést visszautasította. Tényleg azonban úgy áll a dolog, hogy Dienes az *újságírói testületben* vitt vezérszerepet valamikor s ott hagyta a vezérséget, mert a toll hadseregében még a vezérségből is

— Ráchel te itt! Mi bajod van? Miért zokorsz?

Ráchel megtörölte szemeit s odapillantott az előtte álló büszke, parancsoló tekintetű urnőre. Aztán beszélni kezdett az ő szomorú, esengő hangján. Elmondta, hogy mennyire árván maradt.

A büszke asszony megsajnálta. Vigasztaló szép szóval szólt a leányhoz.

— Nyugodjál meg Ráchel! Nem lesz elhagyatva, kitalálom a nagyvilágba. Itt maradsz nálam. Tisztességben, jómódban élsz, míg rászolgálsz. Gondozni foglak s nem léssen semmi gondod. Csak egyet ne feledd soha. Hogy csak egyszerű zsidó leány vagy, kinek, — ha én eltaszítlak — elhagyatva, egyedül kell kóborolnia a nagy világba. Ezt most nem érte, — bár ne is kelljen megértened soha!

Ráchel megcsókolta a büszke asszony fehér kezét s engedte, hogy az vezesse őt fel abba a tornyos, fényes kastélyba.

Szegény jó Ráchel te! Miért nem szakítottad ki magadat annak a büszke asszonynak

a kezéből! Miért nem futottál el messzire attól a tornyos kastélytól! Miért nem hallgattál arra a hívogató fülemilészóra, a mely ott vert a falu végén a ti kicsi házatok kertjének egyetlen orgonabokrán!

Ott talán boldogabb lettél volna te is?...

* * *

Uj élet kezdődött Ráchel számára. Jó módban, fényben élt a kastély urnője mellett. A büszke urnő megszerette a szelid, mindig szomorú zsidóleányt.

Csak az bántotta egy kissé, hogy a leány mindig oly szomorú, bánatos.

Eszrevette ezt a büszke asszony egyetlen fia is. De neki tetszett a leánynak hallgató szomorúsága. Ez még szebbé tette Ráchelt.

Ráchel nem vette észre az ifjú férfi tüzes pillantásait. Arra gondolni sem mert, hogy tán a gazdag, előkelő ur vele is foglalkoznék, vele, az egyszerű apátlan, anyátlan zsidó leánnyal.

De Ráchel csalódott. A kastély fiatal ura

Monna Vanna

valódi Himalaya kendő, mely gallérnak is használható, különös figyelmébe ajánljuk a fürdőző közönségnek.

Fenomenális ujdonság, czélszerű, elegáns, finom és könnyű, feltűnő szép kivitelben kapható

CZILLÉR IMRE nagy áruházában, az Olasz Fő-utcán.

Ugyanott az idényről visszamaradt női blousok, napernyők, selymek, mosókelmék meglepő olcsón lesznek kiárusítva.

csak úgy lehet megélni, hogy az ember sommás végzésekkel ragasztja be az ablakát, árverési hirdetésekkel fűt, a papirkosár tartalmán alszik s a nagy urak apró hiúságain rágódik. Sovány koszt, legfeljebb az lakik jól vele, a kinek gyomra meg-
eszmörlök ez olvasástól . . .

No de ne keseregjünk. Így hónap vége felé el-elkeseredik az ember, főleg mikor az előlegek bőkezű osztogatója a fürdőzés Keletjére utazott, de aztán hozat egy pohár sört hitelbe, foga hegyére kapja a cigarettát s fűs felleg közepéből kérdi:

— Kinek van jobb dolga, mint nekem? Annyi gondos hitelezői szem ügyel rám, hogy kutya bajom sem történhetik.

Mi aztán ráérünk viszont a hazára vigyázni. Azt hiszem, Nagyváradon meglehetősen krónikus a pillanatnyi pénzzavar, mert itt ugyan annyian ügyelnek a hazára, hogy Budapesten se többen. Itt van külön szócsöve Bánffyknak is, mióta lipitvárosiává keresztelkedett. A hol pedig Bánffyval politizálnak: ott sok az idő, vagy — egyéb valamiből van kevés. Van Tisza Istvánnak is kürtölője, a ki epochális alkotásnak mondta az ő legujabb ugrai levelét, melyben schwarz auf weiss kimutatja, hogy a katonai javaslatokat, az ujonczemelést meg kell szavazni. T. i. azon javaslatok alapján, melyeket már réges-régen ad acta a tett a komoly politika.

A jövő embere Tisza még ma is hívei szerint — pedig még a ma egy hete ellicizált legöregebb emberünk sem emlékszik rá, mikor tartotta Tisza ezt a beszédjét, a melyet most adott ki. Multadban nincs öröm, jövőben nincs remény . . .

Ugyanilyen kis hazajáró éjjeli lepkét sikerült a napokban kalap alá fognunk: érte a Somló Bódognak adott szövetségtanácsi elismerést. Az ő testvérei is a szabad jövőt keresik — csak hogy 500 évvel lekéstek; Somlót üdvözlük — csak hogy 2 hónappal lekéstek; de nem csoda, mert ők ugyan a világosságot hirdetik, — csak hogy a sötétből.

A jövőnek ilyen bajnokaitól sehoggy sem kell féltünk a jövőt.

Más a mi jövődöbeli aggodalmunk alapja. Tetszik tudni, bennünk is megdobbann a gyermeki szív s kegyelettel emlékezünk meg a 4-ik osztályos olvasókönyv 146-ik lapján irt ama klasszikus mondásról, hogy szeresd előljárodát, mint ten-

magadat. Mi borzasztóan szeretjük magunkat s valóságssal szerelmesekek vagyunk önmagunkba. Képzelteti Szerk. Ur, hányzorosan égig érő szeretet lángjai csapkodnak innen Borszék felé. Lehetetlen azt a fürdőnek összes vizével lelohasztani. Folyton csak Szerk. Urra gondolunk. Most is egy heves vitánk van, a melyet Szerk. Ur jósága, atyai szive és bölcsesége fog eldönteni. *Köby* azt állítja, arrafelé minden százkoronás másképpen van nyomtatva, mert különben az örmény becsapná a góbét s a góbé a zsidót. — En ellenben biztosan tudom, hogy bizony egyforma a százkoronás Borszék felé is, sőt arrafelé még inkább, mint nálunk, mert arról ismernek egymásra az emberek. Ha u. i. az örmény rossz bankót kap, rögtön góbét orront, a góbé meg a hamis bankó mögött rögtön görbe orrot keres. Ezen az elvi kérdésen úgy eldisputáltunk, hogy egy sereg argumentum és tintatartó összletört a fejünkön — kérjük hát, hogy a vita eldöntése végett két u. n. százkoronást (esetleg többet is) megtekintésül errefelé irányítani ne terheltecsék.

A vitázók nevében

Adolár,

szerkesztőségi nem-bites szakértő.

A százkoronások ügye eldöntve.

— Éjjel érkezett táviratunk. —

Borszeek. Keerdeest legroevidebben suergoenynyel doentoem el: szaazkoronaaosok Borszeeken is olyanok, mint Nagyvaaradon: *nem szeretnek paarosaa-val jaarni, de egyeduel is ritkaan.* Szeretve szerkesztöejuek.

A másolat hitelül — megdöbbenéstől szótlanul

Fenti,

lefőzött szakértő.

UJDONSAGOK.

Tisztelettel kérjük azon előfizetőinket, kik a mult, valamint a jelen évről hátralékban vannak, hogy előfizetési díjaikat mielőbb kiegyenlíteni sziveskedjenek.

észrevette az ő nagy szépségét és szívében hatalmas szenvedély gyuit a szépséges zsidó-leány iránt. Sokat forgolódott a leány körül. Ráchel udvarias embernek tartotta és nem félt tőle.

Csak akkor ijedt meg, mikor azt érezte, hogy az ő szive is hangosabban dobog, mikor az ifju közeledtét érezte, mikor annak perszelő tekintetével találkozott az ő pillantása. Aztán már csak mindig azt a férfias arczot látta azokkal a nagy fekete, beszédes szemekkel.

Ráchel kénytelen volt bevallani magának, hogy szereti a szép ifjut heves vérenek, lázas természetének egész erejével. De azért ezután még jobban kerülte az ifjut, az meg annál inkább kereste a szép zsidó leány társaságát . . .

Hideg, téli est volt, mikor Ráchel egyedül ült szobájában s hallgatta a szél sivitását. Leike soha nem teljesülhető ábrándokról ál-

modott. Nem vette észre, hogy valaki szobájába lépett. Csak akkor ijedt föl, mikor revén szólították.

— Ráchel!

A leány megfordult s ott látta maga előtt a kastély fiatal urát. Szólni, kiáltani akart, de nem tudott, csak nézte azt a szép ifjut, ki egyre közelebb ment hozzá. Mikor aztán odaért a leányhoz, akkor megfogta a kezét s úgy beszélt hozzá.

— Ráchel, miért kerül mindig? Miért üldöz folytonosan hidegségével? Hát nem látja, hogy mennyire szeretem, nem vette észre, hogy emésztő, lángoló szenvedély sorvasztja egész valómat? Szeretem Ráchel, tiszta, nemes szenvedélyvel. Csak egy biztató szót s én kész vagyok megküzdeni mindenkivel, csak hogy magát birhassam! Szóljon Ráchel! Csak egy biztató szót, egy meleg tekintetet, — remélhetek-e?

Ugy remegett az a szegény leány. Mint szeretett volna odaborulni az ifju karjaiba s el nem szakadni tőle többé soha. De nem tehette.

Nagyvárad-Püspökfürdő-Féliczfürdő.

Személyvonat							
Nagyvárad áll.	7.33	9.50	—	—	4.44	—	8.58
Nagyvárad-Vásártér ind.	7.20	9.31	11.42	2.08	4.37	6.28	8.54
V.-Velenceze	7.34	9.47	11.58	2.24	4.53	6.44	9.10
Rontó	8.02	10.14	—	2.93	5.09	7.11	9.29
Püspökfürdő	8.07	10.19	—	2.44	5.14	7.14	9.30
Féliczfürdő	8.24	10.37	—	2.58	5.31	7.18	9.54

Féliczfürdő-Püspökfürdő-Nagyvárad.

Személyvonat							
Féliczfürdő ind.	8.30	10.42	—	3.—	5.34	7.20	9.53
Rontó	8.37	10.49	—	3.05	5.41	7.25	10.00
Püsp. fürdő ind.	8.48	11.00	—	3.11	5.51	7.31	—
V. Velenceze	9.04	11.16	12.00	3.27	6.08	7.47	10.13
Nagyvárad-Vásártér érk.	9.22	11.34	12.16	3.45	6.24	8.05	10.30
N.-várad áll. érk.	—	11.27	—	—	6.18	—	10.34

Az indulási és érkezési adatok közép-európai időre vonatkoznak. Az esteli 6 órától reggeli 5.59 perczig terjedő idő fekete számokkal van jelölve.

TAJÉKOZTATO.

Régészeti és történelmi muzeum (Schlauch-park) nyitva minden vasárnap és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 3-5-ig 10 krért. Kedden és csütörtökön d. u. 3-6 óráig 20 krért. Más időben 50 kr.

* **Te Deum X. Pius szerencsés uralkodásáért.** Fényes ünnepek folynak le ma az örök városban. Ma koronázzák meg a Szent Péter templomban a katolikus egyház ujonnan választott fejét **X. Pius**. Amikor a hatalmas templom falai közt, e világra szóló actus lejátszódik; ugyanakkor a világ összes katolikus egyházaiban térdre hullva könyörögnek a hívek millió áldást Szent Péter utódjának ősz fejére, hogy sokáig ékitse fejét a hármaskorona s vezesse Krisztus igaz egyházát békében, dicsőségben előre diadalra. Nagyváradon a lat. szert. székesegyházban ma, vasárnap reggel 9 órakor **Vinkler József** vál. püspök, káptalani helynök nagyprépost tartja fényes segédlettel az ünnepélyes nagy misét. Jelen lesznek a polgári s katonai hatóságok képviselői is. Ezenkívül az egyházmegye összes templomaiban fognak ünnepélyes szentmise áldozatot felajánlani X. Pius szerencsés uralkodásáért.

* **A bérlők és a városra kivetett jövődöbeli pótdó.** Nagyvárad város törvényhatósági bizottságának az 1902. évi december 11-

Festék-, lack- és kenczekereskedés.

Csillag Ignác

Nagyvárad, Kossuth-utca (Mezey-ház.)

Vidéki megbízások pontosan eszközöltelek.

A közlőgő idényre van szerencsém a t. közönség b. figyelmét felhívni saját készítésű Sprit-borostyán lack festékekre, mely tükörfénye és gyors száradása által elismert legjobb, valamint más e szakba vágó cikkek legjobb és legolcsóbb beszerzési helye.

Ecsetek és kefék nagy raktára.

Döri-féle művész- és vázlatfestékek egyedüli raktára.

én tartott közgyűlése elhatározta, hogy a város tulajdonát képező ingatlanok ház- és földbérzdója után az 1901. évre visszamenőleg kivett általános jövedelmi pótdótot be fogja szedni. Ezen határozat ellen *Hillinger Lipót* és társai városi bírók részéről benyújtott felebbezés folytán a belügyminiszter az ügyet felülvizsgálván, azt a felebbezés elutasításával oly megjegyzéssel hagyta jóvá, hogy a bíróknek jogában áll kötelezettségeiket rendszeres bírónon megállapítani.

* **Magyarok az új pápánál.** A magyarországi katolikusok között nagy örömet keltett X. Pius pápává választása, akiről köztudomású, hogy a magyarokat különösen szereti, aminek velencei patriárka korában is számos tanujelét adta. Az a terv merült tehát fel, hogy már néhány hét múlva zarándoklat induljon Rómába és így a többi nemzetet megelőzve, a magyarok legyenek az elsők, akik hódolatukat az új pápánál bemutatják. Szept. 15-én indul a katolikus tanítók zarándoklata, amelynek egyházi ügyeit *Karkecz Alajos* pilismeróthi plébános, technikai rendezését pedig *Bertalan Vincze* esztergomi képezdei tanár, a múlt évi tanítók zarándoklatának egyik rendezője és az államvasutak központi menetjegyirodája intézi. A részvétel díja teljes ellátással együtt igen mérsékelt lesz, hogy minél számosabban vehessenek részt az érdekes zarándoklatban, amelyhez nemcsak tanítók, hanem mások is csatlakozhatnak. A zarándokoknak minden bizonyonyal impozáns társaságát egyik magyar főpap vezeti a pápa elé.

* **A román királyi pár Budapesten.** Károly román király és felesége *Carmen Sylva* tegnapi reggel Ischlbe való utazás közben egy óra hosszáig időztek a keleti pályaudvaron. A királyi pár különvonata reggel 7 óra 50 perc-kor érkezett Budapestre. Károly kiszállt a kocsból és a vasuti vendéglőben megreggelizett. A királyné nem hagyta el a kocsiját s a reggelijét a kocsijában költötte el. A perronon a román királyi pár a M. A. V. egy igazgató helyettese és egy kirendelt rendőrfelügyelő fogadta. A különvonat reggel 8 óra 50 perc-kor indult tovább királyi utasaival Bécsbe s onnan Ischlbe.

* **A tartalékosok bevonulása.** E héttől kezdve ismét tarka lesz a város képe. Békés polgáremberek vitézi erőt gyűjtenek magukba s felveszik a parádés uniformist. A 4-ik honvédegyalozred tartalékosai ma vonulnak be a

35 napos nyári gyakorlatra. A tartalékosok 20-ig maradnak itthon, aztán dandárgyakorlatokra mennek.

* **Czafolat.** Nagyszalontán hivatalos ügyben lévén elfoglalva, csak ma értesültem arról, hogy a »Szabadság« a minapi közigazgatási bizottsági ülésről referálván — azt híreszteli rólem, hogy én a beszámolóra felvonult kormánypárti csoportot *csöcselék*-nek neveztem a polgármester-helyettes hamis jelentése ellen intézett jogos felszólalásomban. A »Szabadság« ezen rossz akaratú inszinnuációja ellenében indítatva érzem magam annak kijelentésére, hogy én nem a kormánypártiakat, hanem a *Moskovits Adolf* és fiai cég által kirendelt tömeget neveztem *csöcselék*-nek. Aki jelen volt az ülésen és egy kevésbé is jobban figyelt beszédemre, mint a »Szabadság« tudósítója, az támogatni fogja jelen nyilatkozatom valódiságát. Nagyváradon, 1903. augusztus 8. *Szokoly Tamás.*

* **Athelyezések a községi iskoláknál.** A nagyvárad községi elemi iskoláknál a jövő tanévre több változás lesz a tanítók beosztása tekintetében. A várad-velencei községi iskolától *Farkas Etelkát* és *Csordacsics Ferencz*-t behozzák az újvárosi iskolához, s helyükbe a két új tanítónőt: *Jakovovits Ilonát* és *Pál Ilonát* osztják be a várad-velencei községi elemi iskolához.

* **Magyar védő egyesület.** A magyar közönséghez! A magyar védő egyesület, céljához híven — a hazai ipari és mezőgazdasági termelés és a hazai munka és nemzeti kereskedelem védelme és ezuton való nemzeti irányu fejlesztésére működését megkezdte. Ezen célból fölkerünk ezennel minden ipari és mezőgazdasági termelőt, azok szövetkezeteit és testületeit, — minden iparost és gazdát, akik az általuk előállított cikkeknek nagyobb forgalmát és kelen-dőségét óhajtják, hogy nálunk jelentsék be, milyen cikkekkel milyen mennyiségben óhajtanak egyesületünk »Országos Áruforgalmi Központja« által elhelyeztetni. Fölkérünk minden kereskedőt és különösen a nagyobb fogyasztókat, intézeteket, testületeket, gyárakat stb., akik hazai cikkekkel hajlandók szükségleteiket fedezni, hogy ezen szándékukat, a kereslet tárgyát és az évi szükséglet mennyiségét nálunk jelentsék be. Fölkérünk mindenkit, akik hazai cikkek ajánlása, terjesztése által mint kerületi és helyi képviselő, ügynök vagy utazó állandó szép jövedelemre szert tenni, avagy rendes keresetforráshoz jutni akar, küldje be ajánlatát. Fölkérünk minden fővárosi és vidéki újságkiadóhivatalt, amelyik magyar termelők collectív

hirdetéseit (hirdetési iroda mellőzésével) fölünk megkapni óhajtja és ily hirdetésekért kedvezményes árakat szabni hajlandó, hogy mutatványszámot és ajánlatot küldjön. Azon termelőket és termelőszövetkezeteket pedig, akik burgonyát, paradicsomot, görög és sárgadinnyét, szőlőt, barackot, körtét, almát, szilvát, szilvizet (lekvárt), diót, vaját, tojást, baromfit stb. akár nagyobb mennyiségben külföldre való szállítás céljára már is aladni akarnak, ha egyesületünkhöz fordulnak, oly kiváló külföldi cégekkel hozhatjuk összeköttetésbe, melyek e cikkekkel itthon veszik át, minden mennyiségben a legjobb elérhető áron. Levélczimünk: Magyar Védő Egyesület Budapest. Gróf *Somsich* Tihamér, ügyvivő alelnök.

* **Beöltöztetés az Orsolya-zárdában.** Csodálatos az egyház az ő műveiben! Csodálatos és tisztelteméltó az ő alkotásában! Ilyen tisztelget parancsoló intézménye a szerzetesi élet is, amelynek fenségétől áthalva, csak azt mondhatjuk: »qui potest capere, capiat.« Barmily érhetetlen is a világ szemében szerzetesi élet szabályai által is kötve tőkéletesebben szolgálni a jó Istennek: mégis vannak lelkék, akik az isteni kegyelem támogató erejében bizva, szerzetesi vagy szerzeteséleti köntöst öltönek magukra, hogy annak a megszentelt köntösnek, illetve a szerzetesi élet szigorú szabályainak védő szárnyai alatt, annál nyugodtabban áldozhassák fel tudásukat, munkásságukat, Istennek, egyháznak és hazának. Ilyen megható szertartás, vagyis beöltöztetés lesz ma d. e. 10 órakor a helybeli sz. Orsolya-zárdateplomban, midőn egyszerre hét ifju lélek fog az Ur oltára elé járulni a sz. Orsolyarendbe való beöltöztetést kérelmezve a pontificáló főpaptól. — A beöltöztendők: *Lorenz Anna*, *Loeffler Bianka*, *Viola Mariska*, *Kis Gertrud*, *Seres Róza* okleveles tanítónők, azok kivül *Gnándt Rozina* és *Kuczczel Rozália*. A beöltöztetést megelőzőleg fél 10 órakor ünnepélyes sz. beszéd, tartja *Mayer Antal* t. b. pápai káplán és szentszéki jegyző; ezt követőleg lesz a sz. mise és a beöltöztetés, melyet *Vinkler József* v. püspök, nagyprépost, káptalani helynök és zárdagondnok fog végezni.

* **A Sas szálloda kiépítése.** Nagyvárad városa a Fekete Sas szállodat modern szállodává akarja átalakíttatni, illetve felépíttatni 2 emeletesre, hogy jobban jövedelmezzen a városnak. A mérnöki hivatal már elkészítette a terveket, a jelentéssel együtt. Közélebb a városi tanács és a szakbizottságok tárgyalják a kérdést.

* **Mága János temetése.** Tegnapi délelőtti impozáns részvétel mellett helyezték örök nyugalomra a gör. kath. egyház egyik régi, hí szolgáját *Mága János* cz. kanonok, újvárosi gör. kath. plébános hült tetemét a *Beöthy* Odön-utcai gyászházból, melynek udvarát nagy s előkelő közönség töltötte meg. Ott voltak:

Vinkler József lat. szert. káptalani helynök, *Fetser Antal*, *Sarkady Tihamér*, *Kőváry Tivadar*, *Vela Pál* kanonokok, *Bordó Ferencz* városi főjegyző, *Novotny Alfonz* főgimn. igazgató, *Pakala Tamás*, *Klédorfer Lambert*, *Pálffy Béla*, *Makucz Ernő*, dr. *Máthé György*, *Halász Gyula*, *Lindenberger János*, *Brém Lőrincz*, *Szokoly Tamás*, *Vinkler Lajos*, *Papp János* gör. kath. katonalelkész, dr. *Papp Coriolán* ügyvéd, a *Bihoreana* takarékpénztár igazgatója a pénztárvezető tisztviselővel, *Román József*, *Bona János*, *Mesterházy Imre*, *Bogye Pál*, *Boronkay Gyula* stb.

Tíz óra után a papság az átellenben levő székesegyházból *Laurán Agoston* kápt. helynök vezetésével átvonult a gyászházhoz s a ravatalos teremben beszentelte a koporsót, melyen a gyermekek, unokák s ógoránője koszorú voltak. Ezután a papság kezen átvitte a halottat a székesegyházba, hol a templom közepén felállított ravatalra helyezték. Majd gyászmisét

zokogni kezdett. Boldog volt, pedig úgy érezte, mintha boldogsága az első lépcső volna egy nagy szenvedéshez.

Es ugy is volt.

Csakhamar a büszke urnő jött a leány szobájába. Tekintete, arca hideg volt, mint mindig. Semmi indulat nem volt kifejezve arcán. A hangja is szinte fagyasztó volt, mikor a leányhoz szólt.

— *Ráchel*, emlékszel-e arra, mit mondtam, mikor házamba fogadtalak? Ne feledd el, hogy te csak egyszerű zsidóleány vagy. Es elfeledted. Fiam most volt nálam s beszélt szerelméről. Te tehát elég bátor voltál, hogy fiamat behálódd. Ez a hála. De ne feledd el, hogy fiam neje soha nem lehetsz!

— Szeretője lehetsz, — de távoznod kell innét. Ne félj. Fiam elég gazdag arra, hogy téged fényesen kitartson. Gondolkozzál csak ezen!

Ezzel elment az asszony. *Ráchel* meg csak bámult maga elé, zavart, tétovázó tekintettel.

Ott künn meg úgy sivitott a hideg téli szél s úgy rázta, zörgette az ablakot...

* * *

Másnap reggel nem találták *Ráchel*-t a kastélyban. Csak egy levél feküdt asztalán, benne e néhány sor:

— *Jóságos Urnőm!* En elmegyek — bocsássanak meg! Asszonyom jó volt velem s én ezt meg akarom hálálni. Nem élhetek többé itt önök között, azzal az emberrel, kit szeretek.

Annál meg sokkal jobb vagyok, sokkal jobban szeretem a fiát, — semhogy szeretője tudnék lenni. Így hát elmegyek, neki indulok egy bizonytalan utnak, mely csak győzelmet, kincs s enyvedéseket teremthet számomra. Feledjenek el, bocsássanak meg a sokat szenvedő *Ráchel*-nek.

A büszke asszony szemében egy könny-csepp csillant meg. Letörölte s visszaindult szobájába. De fia jött eléje, kétségbeesett arccal, szédült vonásokkal.

— Anyám, *Ráchel* meghalt! — nyögte nagy kínosan. Es ugy volt. Megfagyva találák meg *Ráchel*-t a parkban. Kezében egy arckép volt az ifjúé.

Az urnő eltemette oda a hársfak alá. Es megsiratta *Ráchel* igazi szívből, mert vele együtt temették a zborói kastély fiatal urának is minden reményét, minden boldogságát. Azóta őt sem látta a büszke asszony. Csak akkor értésült róla, mikor pénzt kért. Sokszor kért pedig, mert nagy volt a fájdalma, mit el akart feledni.

Es a büszke asszony mikor fiára gondolt, ugy szerette volna, ha az a szegény zsidóleány most is élne. Ki tudja mire gondolt? Hisz *Ráchel* szép volt, jó volt és tiszta.

A hársak meg csak susognak tovább tavasz kezdetével, mintha alató dajkái volnának annak, ki alattuk piheni ki minden keserűségét, szerető szívének minden szomorságát.

mondta az elhunyt lelképásztor lelkiüdvéért. Ennek végeztével megindult a gyászmenet az olasz-i nagytemetőbe, hol a megboldogultat a boldog feltámadás reményében átadták az enyészetnek. A diszes temetést Veiszlovits temetkezési vállalata rendezte pontossággal.

* **Parasztlogika.** Jóképű földműves áll a bíróság előtt, mert a korcsmában megsértette a parlamentet.

— No, vádolt álljon elő, mondja az elnök. — Tudja-e, mivel van vádolva?

— Nem én, tekintetes törvényszék ur.

— No majd megmondom. Azzal van vádolva, hogy ekkor meg ekkor, ebben meg ebben a korcsmában sok ember füle hallatára ötször egymásután azt mondta, hogy a magyar képviselőházban csupa seftelő kalmár, naplopó ül és hogy átok az országra a parlament. No, mit szól hozzá?

— Nem lehet az igaz, tekintetes törvényszék.

— Nem-e? Aztán miért?

— Azért nem lehet igaz, mert minek mondtam volna én azt ötször egymásután, mikor egyszeri mondásra is elhitta mindenki.

* **A hadapródok itthon.** Említettük lapunkban, hogy a nagyvárad m. kir. houvéd-hadapródiskola 100 végzett növendéke hosszabb tanulmányutakat tett, melynek folyamán meglátogatták Grácot, Triestet, Pólát, Fiumét, Zágrábot, Visszafelé jövet az alföldi metropolisban, Szegeden időztek másfél nappal. A növendékek a legjobb kondícióban tegnap délután félőtkor érkeztek vissza Nagyváradra *Hauser* Henrik százados, *Burza* Károly és *Bányai* Kálmán vezérkari századosok, *Pató* Fausztin százados, *Kovács* József főhadnagy és *Fenyő* Armin ezredorvos, hadapródiskolai tanárok vezetése alatt. A vasutnál az érkezőket az intézet tanári karának itthon időző tagjai fogadták. A végzett növendékek most nagy buzgalommal látják hozzá a készülődéshez augusztus 18-ára, amikor a király nevében tiszthelyettesekké avatják őket s 100 új taggal gyarapítják a magyar houvédiséget.

* **Elgázolta a vonat.** Halálos kimenetelű szerencsétlenség történt a magyar államvasutak Rákoskeresztúr (Munkásotthon) vasúti állomáson. Délután egy órakor, amikor a Budapestről jövő vonat a munkásotthoni állomásra megérkezett, *Grósz* Márton bádogosnak 9 éves fiacskája várakozott az állomási épület előtt. Az apját várta a Budapestről érkező vonattal. Mikor a vonat berobogott, a fiú a síneken keresztül átfutott az érkező vonathoz. Ebben a pillanatban robogott keresztül az állomáson a Kassa felől jövő gyorsvonat, mely a kis Grósz Jenő a sínek között elütötte s mintegy 100 méter távolságra magával vitte, amíg a gépet megállították. A gép a szerencsétlenül járt kis fiút a felismerhetetlenségig összemorzsolta. Az esetről azonnal értesítették a pestvidéki kir. ügyészséget, mely a vizsgálatot el is rendelte.

* **Nincs kő a Körösben.** A kövezési programba ez évre felvett utcák közül több nem lesz most kikövezve, mert beszüntették a kövezési munkálatokat, azon okból, mivel nincsen elég alkalmas kő a Körösben. Várják, míg valami nagyobb áradás hoz megfelelő kőmennyiséget. Ezzel kapcsolatban rá kell mutatnunk arra, hogy a mostani kövezési vállalkozó munkájára nagyon ráillik a közmondás: olcsó husnak, hig a leve. Az alig pár héttel ezelőtt készített körözkő burkolat igen sok helyen már rossz, mert csak gyorsan össze van csapva. Ha a város átveszi ezeket a kövezeteket, rövid 1—2 év múlva újra készíthetők. A vállalkozásnál valóságos hajszát indítanak s a képtelenségig leszorítják az árakat, aztán a munkán huzzák ki. Ideje volna az ilyen vállalkozóktól megszabadítani a várost.

* **Távozó pénzügyi titkár.** *K. Nagy* Endrei pénzügyi titkár, akit a miniszter Nagyváradról Nagy Enyedre helyezett át, a napokban költözik át új állomáshelyére. Távozása a legszelebb körökben mély sajnálatot keltett, mert a derék tisztviselő a közönség rokonszenvét és szeretetét bírta; előzékeny, szíves, modorával közbecsülést érdemelt ki. Mint értesülünk, barátai és tisztelői alkalmat keresnek, hogy minél melegebben búcsúzzanak el a távozó derék férfitól.

* **Az Erdélyi Kárpát-Egyesület ünnepe.** Az Erdélyi Kárpát-Egyesület aug. 29., 30. és 31. én Brassóban tartja meg idei közgyűlését. Brassó város pompás természeti szépségeivel, gyönyörű kiránduló helyeivel egyébként is látogatott nyári-üdülőhely, a mely a nyaralóknak egyúttal a nagyváros kényelmét is nyújtja és így valóban pompás külső keretül szolgál a turisztikát fejlesztő egyesület közgyűlésének. E három napra ünnepekkel és kirándulásokkal egybekötött változatos szórakozások lesznek Brassóban. *Kirándulás a Cenk hegyre*, a hol megkoszorúzzák az ezredéves emlékoszlopot. Hangverseny és táncmulatság. Ünnepi közgyűlés a városi vigadóban. Csángó háziipari kiállítás. Csángó lakodalom. Kirándulások a fenséges szépségű Cukásra kocin és lóháton és hasonló érdekes szórakozások. Az egyesület e három napos ünnepélyre vendégeket szívesen lát, a kik részére az államvasutak igazgatósága kedvezményes vasúti utazást engedélyezett. Az elsőosztályon utazók második, a második osztályon harmadik, a harmadik osztályon utazók pedig fél második osztályú menetjegy fizetnek. Az államvasutak központi menetjegyirodája az Erdélyi Kárpát-Egyesület megbízásából a közgyűlés idejére társasutazást rendez Brassóba. Az érdeklődők ez irodában, valamint 27 vidéki fiókirodájában részletes programot kaphatnak és díjlan felvilágosítást nyerhetnek. A brassói tartózkodás költségei rendkívül mérsékeltek és így az Erdélyi Kárpát-Egyesület méltón számíthat arra, hogy ugy a fővárosból, mint a vidékről számosan vesznek részt a kínálkozó szórakozásokban.

* **A Kath. Legényegylet kirándulása.** Egyaránt élvezetes és tanulságos kirándulást tesz ma, vasárnap a nagyvárad Katholikus Legényegylet ifjúsága *Pálffy* Béla főrealiskolai hittanár, egyleti igazgató vezetése alatt. A ma éjjeli két óras vonattal utaztak Révig s onnan gyalog vonulnak a gyönyörű festői vidéken a Misin-völgybe. A kirándulók, — kikhez számosan csatlakoztak nem tagok, sőt hölgyek is, — ma este térnek vissza Nagyváradra.

* **A tűzerek nehéz napja.** A nagyvárad 19. hadosztály tűzerezred *Hummel* József alvezredes, parancsnok vezetése alatt Temesvár környékén gyakorlatozik, hol éles tölényekkel céllovészetet tartanak. Tegnap magas vendégek voltak a tűzereknek. *Kropacsek* Alfréd lovag, tábornok, a tűzéréség főfelügyelője tegnapelőtt este Bécsből Temesvárra érkezett, hol a pályaudvaron *Schwitzer* Lajos hadtestparancsnok a tábornoki s vezérkarral fogadta. A magas katonai személyiség másnap korán kilovagolt kíséretével a tűzerek táborába, hol a lögyakorlatokat szemlélte meg.

* **Tanulmányut Boszniában.** A magyar kereskedelmi és iparkamarák a jövő hónapban tanulmányi kirándulást rendeznek Boszniába. Erre vonatkozólag a következő értesítést adta ki a nagyvárad kereskedelmi és iparkamara: Van szerencsénk az érdekeltek tudomására adni, hogy az idegerforgalmi és utazási vállalat r. t. m. kir. államvasutak budapesti központi menetjegyirodája, a f. 1903. évi szeptember 10-én az okkupált tartományok kereskedelmi viszonyai tanulmányozása céljából Boszniába, Hercegovinába és Dalmáciába tanulmányi kirándulást rendez. A tanulmányi kirándulás sikerének biztosítására való tekintettel a részvételi árakat a nevezett vállalat igazga-

tósága mérsékelte, valamint intézkedett az iránt is, hogy a magyar kir. keresk. részv. társaság és a m. kir. keresk. muzeum boszniai és hercegovinai kirendeltségei az oda érkező társaságot fogadják és azt támogassák. A tanulmányi utatartam: 11 nap. Részvételi árak: I. osztály 280 K, II. osztály 240 K. A kitüntetett díjban bennfoglaltatik: az utazás Budapestről különvonattal és vissza Budapestig, bármely gyorsvonattal, teljes ellátás első rangú szállodában, lakás, étkezés (reggeli, ebéd, estebéd) stb. A jegyek érvényessége 45 napra terjed. Bejelentéseket elfogad és a tanulmányi kirándulásra vonatkozó felvilágosításokat készséggel ad az alulírott kamara. Nagyvárad, 1903. augusztus 6-án. A nagyvárad kereskedelmi és iparkamara: *Huzella* Gyula kir. keresk. tanácsos, elnök. Dr. *Sarkadi* Lajos i. kár.

* **Tragédia hirtelen egy palackban.** Hogy uborkaszegzonban mi mindenre ráfanyalodik a hiteles újságírói toll, bizonyosságul adjuk az alábbi kis hírt, mely élénk hápogással kacszazza mostanában végig a lapokat:

A messinai tengeröbölben a napokban egy palackot találtak a tenger vizében, melyet hivatalos személyek jelenlétében felbontottak. A palack belsejében egy még teljesen elolvasható írást találtak. Ezt az írást messze tengerekről hozta az ár ebben a palackban a messinai öbölbe és egy rettenetes tragédiáról számol be. Esetlen matróz-írással ezt a naplójegyzetet olvasták:

„Julius 18. a csöndes Óceánban vagyunk, egy sziget közelében. Nagyon gyorsan haladtunk és nemsokára feneket érünk, mert a hajónk sérülést szenvedett.

„Julius 19. Horgonyt vetettünk. Eddig még nem láttunk benszülötteket. De most csolnakok közelednek felénk. A benszülöttek elkezdik mérszárolni a légénységünket. En a tengerbe fogok ugrani...

Meg vagyok sebesítve, de megmenekültem a mérszárás elől s most a fedélzetköz egy zugában vagyok elrejtőzve. A benszülöttek elrabolták összes fegyvereinket és élelmiszereinket. A kapitány meghalt. Utolsó szavai voltak:

— Eljen Anglia!

Találtam egy fejszét és egy palackot, amelyet a kapitány eldobott. Megkísérlem egy tutajt építeni. A hajón nincs egy falat enni való és a vizünk is kifolyt. Majd meghalok a szomszagtól és éhségtől! Milyen rettenetes kinok! Remélem, tudélem azokat. A hajónak már nincsenek árbócjai. Rejtekhelyemnek van egy nyílása: egy kerek ablak a hajó oldalában. Innen fogom a palackot bedobni a tengerbe. Megint hallok a benszülöttek lármáját. Széttrombolják a hajót. Még mélyebbre rejtőzöm. A palackot már bedobtam a tengerbe. Isten, segíts!

Harri.

Megdöbentő lelki ereje lehet ennek a Robinsonnál különb Harriknak. A papirt palackba zárta, tengerbe is dobta — s annyi izgalom közepette még utólag, a tengerbe dobás után tudta ráírni, hogy Isten segíts s azután a vademberektől szétszabdálva, biztos kézzel irta alá a rendhellen férfit saját nevét: **Harri.**

* **A diótolvaj öngyilkossága.** *Agocs* János, a javithatatlan alkoholista, a ki jó ideig azzal tengette életét, hogy a piaci kofák sátorát hurcolta pár fillérvényi bérért, — lopott. Meglopta *Szabó* Ferenczné kofa asszonyt egy véka dió erejéig. Eppen a dió árán pálinkázott, mikor a rendőrök nyomára jutottak. Az öntudatát veszített ittas embert lecsukták rendőrségen, hogy majd józan állapotban számon kérjük tőle, hová lett a *Szabó* Ferenczné diója. *Agocs* János ám börtönben ébredve, nem tudta mire vélni állapotját s feljőzanon nagy elkeseredés lepte meg, hogy ily csufúságra jutott. Elkeseredésében nadrágszíjával az ablakrácsra felakasztotta magát. Déli egy órakor az életmet vivő rendőr már noltan találta. Nemes Aron dr. már csak a halált konstatálhatta. Hulláját a hullaházba szállították.

* **Találtak egy női ruha derekat** több halcsonttal és két izzasztót, azonkívül egy fényképet,

mely egy nőt és 3 gyermeket ábrázol: találtak azonkívül 1 czipő gombolót és karikán 3 kis kulcsot, végül egy bevásárlási könyvecskét és egy fuvaros fuvar könyvét.

x **Uj tizlet.** Felhívjuk olvasóink figyelmét **Waldmann Mór** üveg-, porcellán- és lámparakár, valamint **villamos felszerelési vállalatának** lapunk mai számában megjelent hirdetésére. 344

x A n. é. közönség szives figyelmébe ajánljuk **Fülöp István** jó hírnévnek örvendő vendéglőjét és szállodáját, ugyszintén a mai kor igényei szerint átalakított kerthelyiségét, mely az indóház mellett van. Jó és izletes ételleiért, tisztán kezelt boraiért, ugyszintén pontos és előzékeny kiszolgálásáért minden oldalról elismerést érdemelt ki. Továbbá különös gondot fordít szállodájára, melynek szobáit egészen újonnan restauráltatta, a szobákat pedig tetelesen leszállította, hogy ez által is tanubizonyítást adjon tizletének szoliditására. Kerthelyiségében naponta egy jól szervezett cigánybanda szórakoztatja a m. t. vendégeket. 134.

x **Figyelmeztetés.** Saját érdekében cselekszik mindenki, ha a villamos berendezéséről a **Nagyvárad Műszaki Villamos Vállalat** (Nagyvárad takarékpénztár-épület) költségvétést kér, mely a **legalaposabban és teljesen díjmentesen** állítatik ki a n. é. közönségnek. Csillárok részletfizetésre is kaphatók.

x Szives olvasóink figyelmét felhívjuk a **Strohmayer Pál** cég mai lapunkban közölt hirdetésére. 52.

x **Ujdonság.** Valóban nem mulaszthatjuk el a közelgő iskolai évre ugy a leánykák, mint fiúk részére szükséges fehérneműk és szines ruhák beszerzésére **Háasz Manó** céget ajánlani, hol minden cikkből bámulatos nagy raktár van s a **cég olcsó és szolid árai pedig mindenki előtt elismertek.** 241

x **A szász cseh Svájc,** ezen természeti szépségeitől elragadó tája a földnek, az idén kényelmes és olcsó módon lesz megközelíthető, mert az **Aussigbau** megtartandó iparkiallítás folytán különféle kéjvonatok — jelentékeny árműveléssel — fognak indítani. Aussig jelentékeny iparáról nevezetes s főleg az európai államok legnagyobb gyárainak egyike emelteknek hírnevét. A **Schicht-féle szappan- és gyertyagyár** nemcsak az ó., de az újvilágban is téri hódított gyártmányainak, mert ki nem ismerné a **Schicht szappant?** Aki már Aussigban van, nem fogja elmulasztani a cseh-szász Svájc ezen legszebb és legkeresettebb helyét meglátogatni.

x Felhívjuk olvasóink becses figyelmét **Kecskeméty István** (Lukács György-utca sarkán), jóhírnévnek örvendő vendéglőjére, mely jó konyhájaért, és tisztán kezelt italaiért és előzékeny, pontos kiszolgálásáért minden tekintetben elismerést érdemel.

x Felhívjuk olvasóink figyelmét **Andriska Jenő** uri és női divatkereskedő cég lapunk mai számában közölt hirdetésére.

MULATSÁG.

Táncszertély és tizijáték a Rhédey-kertben. A Rhédey-kert felügyelősége és a nagyvárad i partestület ifjuságának Onképző Egylete 1903. évi augusztus hó 16-ik napján a Rhédey-kert lövölde helyiségében zártkörű táncszertélyt és tizijátékot rendez. Tánc kezdete este 8 órakor. Belépti díj személyenkint 1 korona. Próbaházassághoz 20 fillér. Szünet alatt az ifjuság meglepetést rendez. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak. A zenét Dula Miklós zenekara szolgáltatja.

EGYESÜLETEK.

A kath. tanítók gyűlése.

A Magyar Kath. Tanítók Országos Bizottsága 1903. évi augusztus 19-én Budapesten a Szent István-Társulat palotájában gyűlést tart. A gyűlésnek Magyarország Bibornok-Herczeg-Primása O Főmagasságától kegyesen jóváhagyott tárgyszorozata a következők:

I. Augusztus 19-én, d. e. 8 órakor, Budapest VIII. kerületében levő Jézus Szent Szives templomában Veni Sancte-val összekötött szent mise lesz, melyen a bizottság tagjai megjelennek.

II. Augusztus 19-én, d. e. 9 órakor, a Szent István-Társulat palotájában tartandó gyűlés tárgyai:

a) Elnöki megnyitó. XIII. Leo pápa emlékének. Tartja: dr. **Steinberger** Ferencz.

b) A kath. népiskolai revidiált tanításterv. Előadó: **Dreisziger** Ferencz.

c) A kath. elemi iskolai tanító- és tanítóképző intézetek új tanításterve. Előadó **Guzsvenitz** Vilmos.

d) A kath. polgári iskolai tanító és tanítóképző intézetek képesítő vizsgálati szabályzata. Előadó: **Ember** Károly.

e) A kántortanítók osztozkodása ügyében készített szabályzat. Előadó: **Barabás** György.

f) Titkári jelentés.

g) Pénztárosi jelentés.

h) Indítványok.

Augusztus 18-án, d. u. 3 órakor, a fent jelzett helyen a tanügyi tanács tartja ülését, mely után a szakosztályok ülése következik. Az engedményes vasuti jegyekért folyamodtan, mihelyt megérkeznek, azonnal köldjük. Kelt a tanügyi tanácsnak Budapesten. 1903. évi július hó 7-én tartott üléséből. Dr. **Steinberger** Ferencz, egyházi elnök. **Ember** Károly, világi elnök. **Számborovszky** Rezső, elnöki titkár.

A nagyvárad i építő iparosok társulatának igazgatósága e hó 7-én tartotta havi ülését az Ipartestület helyiségében **Rendes** Vilmos elnöklété alatt.

Tudomásul vette az igazgatóság, hogy az alapszabályok jóváhagyva leérkeztek és azok kinyomatására az elnökséget utasította.

A tiszteletbeli tagok értesítéseit titkárnak beküldetésére ígert kiadta.

Az évi közgyűlés határnapjául augusztus 23. napját kiűzte.

B-jelenti elnök a fuvarok sztrájkjának megszüntetését és kérte az egyezmény szigorú betartását.

B-jelenti elnök, hogy az elmúlt héten Rimanóczy-nál valóságos ázsiai állapotok uralkodtak, a napszámosok az ablaktisztítókat elkergették. — Szombat este beleavatkoztak a fizetésbe és így oly dolgokat csinálnak, amely a kötött egyezmény felbontásába kergeti bele az építőket. Átirandó lenne a szakegyeletbe, hogy ez állapotot szüntesse meg. Az átirat elkészítésére az elnökség utasítva lett.

Az igazgatólag kimondotta még, hogy a tiszteletbeli tagok is behívandók a közgyűlésbe.

Igazságszolgáltatás.

Az ólom koronák.

A múlt őszön egyszerre előzőlötték B-harmegyét az ólom-koronák.

Vásárokon kerültek csak forgalomba és sokáig nem lehetett forrásukat kipuhatolni. Hosszas nyomozás után kézre került a furfangos, ügyes mestere a koronáknak, a ki Eled mellett titkos műhelyében gyártogatta az ügyesen hamisított érmekeket.

Pintye Gergely, ez a kis ezermester, aki az élete javát e nemű tiltott művészkedésre adta, ismételtlen csapdába került. Elárulta az

asszonya, akit cserbenhagyott egy szemrevaló fatáért.

A kis pénzhamisító így hát ismét a törvényszék elé került, s noha körmönfont ravasszággal igyekezett kivágni magát, 6 havi börtönbüntetést szabtak reá a törvény urai.

Ez ítéletet megerősítette a kir. tábla s tegnap hirdették ki a kis ezermester előtt.

NYILTTÉR.

A „Rimanóczy“-fürdő restaurálása.

Van szerencsém a t. közönség becses tudomására hozni, hogy a

„Rimanóczy“

göz-, kád- és hidegviz-gyógyfürdőben

foganatosítandó javítások miatt a fürdő **hétfőn**, azaz **f. hó 10-től kezdve** mintegy 10—12 napig **zárva lesz.**

A fürdő újbóli megnyitását a t. közönséggel hirtelapilag tudatni fogom.

372

„Rimanóczy“
fürdő és szálloda gondnoksága.

Kecskeméty István

étterme és sörcsarnoka,
Nagyvárad, Lukács György-utca sarkán.

Naponta frissen csapolt **márcziusi sör.**

315 Saját termésű, tisztán kezelt

HEGYI BORO K.

Társas-ebédek, vacsorák vagy lakomák

étlap szerint vagy megállapított árak mellett elfogadtatnak.

ABONNENSEK

elfogadtatnak mérsékelt árak mellett.

Egyben van szerencsém a **vidéki utazó közönség** szives figyelmét felhívni, hogy

vendég-szobáimat

újonnan berendeztem és tisztántartására különös gondot fordítok, ugyszintén

— **szállóhely** —

olcsó ár mellett szives rendelkezésre áll

Országh Sándor

zongoragyára

R.-Palota. (Budapest mellett).

Alapított 1861-ben.

Ajánlja a mai kor igényeinek mindenben megfelelő

uj orgonáit.

Elvállal **javitásokat** a legjutányosabb árak mellett.

— **Kisebb orgonák raktáron!** —

112 Árjegyzéket kívánatra küldök.

**Szolid és ügyes leány
fő-utcai divatüzletbe
felvétetik.**

Czim a kiadóhivatalban. 878.

**Legelőnyösebb
bevásárlási forrás**
szabott árak mellett
**Utazó czikkek, batiszt ingek,
könnyű nyári
KALAPOK**
uri. női, gyermek és
sport czipőkben.

Folytonos ujdonságok
nyakkendőkben.

LEIPNIK MIHÁLY,
uridivat és diszmutáruházában
Bémer-tér Bazar-bérház.
Telefon 362. 388.

000 REGÉNY CSARNOK. 000
000 000

Sorsjáték.

Regény.

Irta: Stella (Szöke Berta.)

50.

Márta tudta, mivel fenyegeti Seilert, főnök-
nöje leírásából már ismerte nejét, aztán meg a
szigorú erkölcsű nővér, ki sógorinóját ki nem
álhatta, csupa jóindulatból eljuttatta volna a
féltekény asszonyig a kis kaland hírét. A nő
féltekénykedése meg nem egy perpatvarok
volt okozója. Elfogadta azért a békefeltételt,
bár ez emberrel együttélés fölöttébb kellemet-
len volt neki. Végre is, mit tehetett, az any-
nyira lehitott önállóság ha ugyan állását an-
nak lehetett nevezni, nem csupán fény, de
árnyoldalakkal is bírt. Este aztán sokáig tün-
dött a kis incidensen, ha Láposi egyszer így
jönne eléje, ilyen kifejezéssel arcában, szemel-
ben, mondaná: szeretem, megundorodnék tőle,
mint attól kinek társasága pedig még pár órá-
val előbb is szórakoztatta. Nem, Láposi nem
vdnat ilyen lenni.

Másnap délelőtt csodálkozva álltak tuda-
mást a vendég elutazási szándékáról. A nevelő
komoly magyarázatot tartott egyik növendéké-
nek a porcellángyártásról, minden áron el
akarta kerülni a Seiler reá tapadó tekintetét.

— Mi jutott eszedbe? — kérde a házasz-
szony ücsucsétől — máskor három-négy hétig
időzél nálunk s most már még, alig egy heti
ittlét után.

— Poldina gyengélkedik — felelte — s
nem lehet egyedül. Aztán az üzlet...

— Ugyan menj, nincs neki semmi baja,
csak maradj nyugodtan, ismerem az ő fogásait.

— Nem, most másképp áll a dolog. Egy

üzletfelem is irt, nem maradhatok, holnapután
indulnom kell.

— Az már más, az üzlet előbbvaló min-
dennél, hanem ha elintéztöd, jöjj ismét vissza
— kérte az asszony.

— Meglehet.

Márta valósággal fellélegzett, mikor a jel-
zett időben kirobogott a kocsis az udvarról,
ugy örült, hogy megszabadult ennek az ember-
nek a jelenlététől. No ennek elrontottam az
üdülését — gondolta és bizonyos elégtételt
érezett.

Gyönyörű tavaszi idő járt ez idén, a fürdő
hamarosan megélné, a budapestiek tömege-
sen özönlöttek ide a város poros, bűzös leve-
gője elől. Olyan élénk forgalom volt most Sze-
pes-Völgyön! A posta a faluhoz tartozott s a
fürdővendégek nem várták be a levélhordót,
maguk jártak el leveleikért. A csendes, de kel-
lemes hely nem birt világfürdők jellegével, de ki
tűnő levegője, jó vize, aztán olcsósága, a főváros
szerényebb igényű lakóit erősen vonzotta. A
fürdővendégek csendben, nyugalomban, de
azért kellemesen töltötték időjüket, gyakran
rendeztek társas kirándulásokat, a vidék egy-
egy nevezetesebb pontjára, nagy létrás paraszt
szekereken — egy-egy ilyen szekeren 18-20-
személy elfért és pedig kényelmesen. Márta
ugy elnézgette a kedélyes tarka csoportokat...
Most kevesebbet irt, négy órákor már ébren
volt s ötkor két nagyobb tanítványával már a
fürdőben kóborolt, olyan élvezetet talált e sé-
táiban.

Szepes-Völgyt pár nap óta egy, a közeli
erdőben lefolyt s csaknem végzetessé vált pár-
baj tartotta izgatottá. A dolgot annyiféle-
képpen variálták, hogy az ember nem tudott
elgázodni. Márta kihámozta a sok mende-mo-
dából azt, ami neki legjobban tetszett, az anya-
got ügyesen feldolgozva beküldte a Felső Ma-
gyarországi Szépirodalmi közlönynek, hol az
csakhamar meg is jelent és a közönség általzá-
nos tetszésével találkozott. A novella megjele-
kése után, pár napra, egy felségesen szép reg-
gelen Márta szokott sétáját végezte, a fürdő
környező erdőben. Nagyon mélyen elmerült gon-
dolataiba s észre sem vette azt a két fiatal em-
bert, kik hol előtte, hol mögötte jártak-keltek.
Egy a novellából vett czitatum ténitette magá-
hoz. Figyelné kezdett s csak most látta, hogy
a két fiatal ember minden perczen eléje ke-
rül, szemtelentül arcába néz s mindenféle meg-
jegyzést tesz. Elpalástolta bosszuságát s mintha
mi sem történt volna, nyugodtan folytatta utját.
Majd megúják — gondolta.

De azok bizony nem unták meg, üldözték
a szó szoros értelmében, mit tehetett, miután
a dolgok unalmassá kezdtek válni, hazafelé
vette utját. Az ifjak kitartottak, bátran még
pedig:

— Szólited meg csak azt a szöke Cziprát,
— mondta az egyik hangosan.

— Ea nem merem — felelt a másik — ug-
látom, éles karmai vannak, a szemeimre pe-
dig még szükségem van.

— Ej no, nem olyan fekete az ördög,
amilyennek festik, hisz nevelő, atán meg irt
is, bizonyára szívesen megy bele egy kis ka-
landba, már csak azért is, hogy médiumra te-
hessen szert. Azok a karmok meg nem olyan
élesek, mint aminőnek te látod.

Ismerős hölgyekkel találkozott most s ne-
kik bár nem szívesen, de csatlakozniok kellett
hozzájok.

(Folyt. köv.)

Héderváry bukása.

— Éjjeli táviratunk. —

Budapest, augusztus 8.

Az erőszak próbálkozása megtört. A
korrupció nem tudott uralomra jutni.
A Héderváry kabinet megbukott.

A miniszterelnök lemondása befejezett
tény, csupán a királyi döntés késik az
ischli király látogatások miatt.

Erdekes kontraszt a két egymásután
következő kormány távozásá.

Szell Kálmánt még az ellenfelei is
lehorgasztott fővel búcsúztatták. Érezte
mindenki, hogy egy értékes, erős ember
távozik a politika porondjáról, — s
most?

Most futótüzként terjed a hír Héder-
váry bukásáról s mintha egy nehéz
nyüg alól szabadulna a nemzet, —
saját pártja is megnyugvással veszi tu-
domásul a grancsár távozását. Az ellen-
zék pedig ujjongó örömben tör ki, noha a
helyzet alig-alig tisztul Héderváry távo-
zásával. Valakit várnak. Erős, nagy em-
bert, a ki lebonyolítaná azt a nagy bo-
nyodalmat, mely már lenyűgöző átok-
ként kezd nehezedni az egész közéletre.
A kakinet bukásáról részletes tudósítá-
su k a következő:

Budapest, aug. 8. (Saját tud. táv.)
A miniszterelnök fél 2 órákor érke-
zett Budapestre. Jellemző Héderváry
népszerűségére, hogy egyedül neje fo-
gadta.

A miniszterelnök egyenesen a mi-
nisztertanácsba hajtatott. Hosszu, két
óráig tartó minisztertanácsban referált
Héderváry ischli utjáról. Alapos vita után
megállapodott a kabinet abban, hogy a
Héderváry-kormány befejezte missióját.
Mivel az ellenzék az a része is, mely
legalább is passiv támogatását biztosította
a kormánynak, az obstrukcióhoz csat-
lakozott, — nincs kilátás arra, hogy a
kormány programját megvalósítsa. Így
a kormány helyzete tarthatatlan s a mi-
niszterelnök a kabinet távozását hétfőn
bejelenti a Ház előtt is.

Ezután a Ház üléseit a kabinetvál-
ság idejére elnapolják. Mivel a legköze-
lebbi két napot a román király látoga-
tása veszi igénybe, a királyi döntés Hé-
derváry lemondására vonatkozólag a
jövő hét közepén várható.

Budapest, aug. 8. (Saját tud. táv.)
A kabinet lemondása nyomán megindul-
tak a kombinációk az új alakulásokra
nézve. Most meg a legkülönbélebb ver-
ziók járnak szájról-szájra. Héderváry ál-
lítólag Apponyi Albert grófit ajánlotta a
királynak.

TAVIRATOK.

A pápa koronázása.

Róma, aug. 8. (Saj. tud. távir.)
A Voce della Verita jelenti, hogy a
holnapi koronázási szertartás délelőtt fél
9 órákor kezdődik és különösen ünne-
pies jellegű lesz. A pápa az oltáriszent-
ség kápolnájában végzett imádság után
Szent Gergely oltárához megy, hol a bi-
borosokat kézcsókra, az érsekeket és
püspököket pedig lábcsókra bocsájtják. A
Terza-féle egyházi ének után a szent-
atya az ugynevezett gyónó oltárnál fő-
papi misét mond, amire azután követ-
kezik a tulajdonképpeni koronázás.
Az ünnepség apostoli áldásosztással
végződik.

X. Pius politikája.

Róma, aug. 8. (Saját tud. távir.)
Az Osservatore Romano, a Vatikán
hivatalos lapja írja, hogy X. Pius pápa
mindenben követni fogja elődje politi-

káját, sőt kilátás lehet arra, hogy az *aktiv resistencia* terére lép.

A román király Budapesten.

Budapest, aug. 8. (Saj. tud. távir.) Károly román király ma átutazott Budapesten. A bécsi vonattal Ischbe utazik királyunk látogatására.

A hercegprimás Budapesten.

Budapest, aug. 8. (Saj. tud. táv. Vaszary Kolos hercegprimás Rómából haza érkezett Budapestre, ahol Szent István király ünnepéig marad, hogy részt vegyen az István napi fényes ünnepen. (M. T. I.)

A szerezzenmosás vége.

(A parlamenti bizottság utol ó ülés.)

Budapest, aug. 8. (Saj. tud. távir.) A parlamenti bizottság ma befejezte tárgyalásait.

A mai tárgyaláson elsőnek Polonyi szólalt fel s bejelentette, hogy az utlevélügy megvizsgálására kiküldött bizottság a legkisebb szabálytalanságot sem talált.

Andrássy Gyula gróf konstatálni kívánja, hogy a multkori zárt ülésen a belső napirendi dolgok elintézésén kívül semmi sem történt. Ezt szükségesnek tartja konstatálni azért, hogy minden alaptalan mende-mondának utját vágja.

Felolvasták ezután Rudnay főkapitány egyik levelét arra vonatkozólag, hogy tanukkal bizonyítható, miszerint *Friedmant* lelövésével senki sem fenyegette. Som Pál hirlapíró és Medve Miklós tettek ezután még lényegtelen vallomásokat.

Bánffy Miklós gróf kijelenti, hogy Dienes elutazása előtt Szápáry czimére iratokat adott át neki, de ő azok tartalmát nem ismeri, mert olvasatlanul juttatta Szápáryhoz.

Nessi Pál a *Független Magyarországhoz* való viszonyáról és adósságainak kifürkészéséről adott felvilágosítást.

Ezekután a tárgyalásokat befejezték.

Erdekes, hogy a tárgyalások előadójául senki sem vállalkozott. Rohonyi Gyulát szavazattal megválasztották, de ő nem fogadta el a megbízatást, mire Szivák Imrére sikerült nagy rábeszéléssel reátukmálnni a nehéz megbízatást.

Szivák Imre hétfőn referál a bizottság működéséről a Ház előtt.

SZERKESZTOI POSTA.

Dr. K. Budapest. Köszönet. Kitűnő dolog, legközelebb jönni fog. A lap megindult. Kérjük b. dolgozatait máskor is, igazi nyereségek az effélék.

KÖZGAZDASÁG.

Értéktőzsdé

	Budapest, aug. 8.
Oszttrák hitel	688.50
Magyar hitel	749.50
Allamvasut	694.—
Rimamurányi	488.—
Magyar jelzálog	585.25
Salgótarjáni	—
Wagon-kölcsön	—

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1903. aug. 8-án.

Magyar aranyjárdék 4	120.20
Magyar koronajárdék	90.75
Magyar vasuti köl sön aranyban 4/8	—
Magyar vasuti kölcsön ezüstben 2 1/2 %	—
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	—
Magyar földtehermentesítési kötvény 4 %	98.50
Italmérsi jog megváltási kötvény	—
Horváth szlavonföldtehermentési kötvény	99.25
Magyar nyereség-sorsjegy-kölcsön	201.50
Tiszaszabályozás és szegedi sorsjegyek-kölcsön	154.50
Oszttrák járdék papirban	100.10
Oszttrák járdék papirban	100.50
Oszttrák járdék aranyban	121.—
Oszttrák korona járdék	100.75
Oszttrák államsorsjegyek	154.75
Oszttrák magyar bank részvény	15.85
Magyar hitelbankrészvény	732.—
Oszttrák hitelintézet részvény	667.50
Páti vízi	95.20
29 frankos arany (Napoleon'dor)	19.05
Németbirodalmi márka	117.40
Londoni vízi	289.87
20 márkás arany	28.45

A szerkesztőért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Hazai ipar!

Butor

Modern lakásberendezések, valamint egyes butordarabok gyári árban

REISZ és PORJESZ

butorgyárosoknál, 296

Nagyvárad, Zöldfa utca elején.

Uj üzlet! Szabott árak!

Waldmann Mór

üveg-, porcellán- és lámpa-raktára, villamos felszerelési vállalata

Nagyvárad, Szt. László-tér (Fekete-sas épületében).

Nagy választékban és izléses kivitelben kaphatók: *petroleum-, villam- és gáz-csillárok; étkező-, ivó-, mosdó-, kávé- és teás-készletek; china- és alpacca-ezüst disztárgyak;* legjobb minőségű *evő-eszközök; majolika, teracotta és angol fayence-árak;* angol és francia *nipppek; tükrök, fém- és bronz-árak;* izléses, modern *arczképrámák és képkerekek.*

Petroleum-lámpák és égők műhelyemben javíttatnak és villamosra átalakíttatnak.

Villamos- és gáz-berendezésekről költségvetéssel és rajzokkal díjmentesen szolgálók. 344

Szigoruan szabott árak és pontos kiszolgálás.

Egyedüli szakszerű világítási üzlet és javító-műhely.

BECZKAY LAJOS

női és férfi divatüzlete,

NAGYVÁRADON, SZENT LASZLÓ-TÉR.

A „menyasszonyhoz“.

N a p e r n y ó k és n ő i b l o u s o k!
nagy választékban, lészállított árban.

Francia batisztok, áttört kelmék
remek kivitelben.

==== Szines és fehér férfi ingek. ====

Női kész fehéreműek.
Harisnyák, nyakkendők, derékfűzők, *függönyök, szőnyegek és garnitúrák.*

És egyéb ide vágó áruk, szolid kiszolgálás és a lehető legolcsóbb árakban beszerezhetők

BECZKAY LAJOS,
vászon és divat kelme raktárában.
Nagyvárad, Szent László-tér.

GYÖRI SÁNDOR

gázerőre berendezett mű- és homoru köszörülő
műhelye,
Nagyvárad, Kert-utca 1. sz.

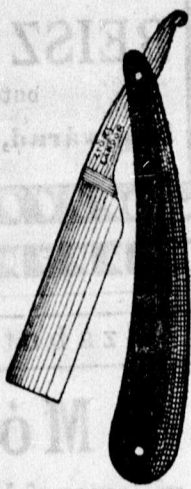
Van szerencsém a n. é. közönséget értesí-
teni, hogy

gázerőre berendezett
mű- és homoru köszörülő műhelyemet

Kert-utca 1. szám alá át helyeztem és
azt a mai kor igényeinek teljesen megfelelően a
legmodernebbül felszereltem.

Minden e szak-
mába vágó mun-
kálator, u. m.
ollók, tyukszem-
vágók, beretvák
és mindennemű
kések tükörfé-
nyesre palléro-
zása valamint
késműves mun-
kák előállításá-
a leglekiismeret-
esebb kidolgozás
és árszámitás te-
kintetében a leg-
olcsóbban állitta-
tik elő.

Tisztelettel kérem a m. t. közönséget a
saját érdekükben is, hogy óvakodjanak az utca-
házaló köszörűsöktől, kik a munkát nevemben
szedik össze köszörültetni s azt továbbítják.

295

Kiváló tisztelettel

Györi Sándor.

Hirdetés.**A Nagyváradai Hitelbank**

takarék- és segélyszövetkezet

működését megkezdette.

Tagok ez évi október 1-ig — mulasz-
tási illeték fizetése nélkül — felvétetnek.

A befizetések hétköznapokon egész
napon át, vasárnap és ünnepnapokon
pedig d. e. 9—11 óráig eszközölhetők a
«Nagyváradai Hitelbank r. t.» üzleti helyi-
ségében Kossuth Lajos-utca (Sándor
Samu-ház.)

359.

Az igazgatóság.

A fürdő- és nyaralási idény al-
kalmából a t. közönség figyelmét
felhívjuk

**tűz és betörés mentes
letéti pénztárunkra,**

melyben külön-külön álló és köz-
vetlenül zárható fiókok állanak
előnyös feltételek mellett a bérelni
kívánók rendelkezésére.

Nagyvárad Takarékpénztár,
részvénytársaság.

339

Gazdák figyelmébe!

Tavotta-kenőcs, gépolaj és olive-olaj, restuticio fluid, szerszám
zsír és szerszám lakk, padló-fénymaz.

Midennemű gazdasági és házi cikkek. Mindennemű ásvány- és gyógyvizek.

Világhírű vásártelki mórso.

Francia és magyar pezsgők; különleges csemege-borokon kívül ajánlom sa-
ját termésű boromat literenként a 60 fillér, 50 literen felül 44 fillér.

Naponta friss gyümölcs.

Kugler Gerbeaud összes gyártmányainak egyedüli raktára.

Kádár János,
Bémer-tér.

362

Szabó és Hajnal

fűszer-, csemege-, bor- és déligyümölcs-
üzletében

NAGYVÁRAD, FŐ-UTCZA,
a Széchenyi szállodával szemben.

Szives tudomására hozzuk igen
tisztelt vevőinknek, hogy üzle-
tünket a mai kor igényei szerint
átalakítottuk s azt elsőrendű, leg-
jobb minőségű árukkal gazdagon
berendeztük, úgy hogy a legna-
gyobb igényeket is kitudjuk elégí-
títeni. — Nagy raktárt tartunk
mindennemű

sajtneműekben,

Prágai sódar, szalámi stb.

naponta friss TEA-VAJ 1 kilo

1 frt 20 kr. Elsőrendű fűszer-

árak. Háztartási Cuba kávé

1 kilo 1 frt 10 kr. Gőzmalmi

lisztek napi áron.

Világhírű

Előpataki gyógy- és
borvizi.

Egy liter 10 kr.

Kérjük t. vevőinket napi vagy
heti szükségletüket feladni, a mit
kihordó kocsiikkal díjtalanul haza-
küldünk.

Vidéki rendeléseknél csomago-
lást nem számítunk s díjtalanul
küldjük az itteni állomáshoz.

Számos megrendelést kérve,
maradunk

kiváló tisztelettel

SZABÓ ÉS HAJNAL.

Közérdeklő sajtó termései asztali borok, literje: 30, 36 és 40 kr., adó nélkül 8 kral olcsóbb.

Naponta mindennemű friss gyümölcsök kicsinyben és 5 kilós postaköszvényekben.

Gyomorbajosok figyelmébe!

Mindazok, kik hűlés, gyomormegterhelés, igen meleg vagy igen hideg és rossz, vagy nehezen
emészthető eledetek, úgy rendetlen életmód által

gyomorhülés, gyomorgörcs, gyomorhaj, nehéz emésztés, elnyálkásodás

bajokban szenvednek, ajánljuk az alábbi, igen jó és hathatós szert, mely már évek óta használat-
ban van. Ez a híres

vértisztító és emésztést elősegítő

Ullrich Hubert-féle növény-bor.

Ezen növény-bor kitűnő gyógyhatású növényekből és jó borból van készítve,
erősíti és eleveníti az embernek az egész emésztő szervezetét anélkül, hogy hajtószer
lenne. A növény-bor tisztítja a vért minden rossz és betegséget okozó elemektől és elő-
segíti az új vér képzését.

A növény-bor idejekoráni használata által a gyomorbajokat még csirájukban elfojtja. Ezen
szer az összes ilyen fajta szerek felett áll. Fejfájás, felbőfögés, gyomorégés, szélszorulás,
émelygés, hányás, mely idült gyomorfájásoknál nagy mértékben lépnek fel, ezen szer egy-
szeri használata után megszűnnek.

Székszorulás és annak kellemetlen következményei, u. m.: **szorongatás, bél-
görcsök, szivdobogás, álmatlanság,** továbbá **vértódulás**
a májban, lépben és aranyér bántalmak ezen kitűnő gyógyhatású növény-bor használata által
gyorsan és fájdalom nélkül megszűnnek.

E növény-bor megakadályozza az emészthetelenséget, előmozdítja az emésztési képességet és
eltávolít könnyen székelés által minden rossz anyagot a gyomor- és belekből.

**A sápadt, sovány kinézés, vérszegénység, gyen-
geség** rendszerint rossz emésztés következménye hiányos vérképzés és a májbeteg állapotá-
ból ered. Teljes étvágytalanság, álmatlan éjék, idegfenntételek, lehangoltságok,
álmatlanságok, főfájások a betegeket sokszor leverik.

A növény-bor a gyenge életerőnek új elemet ad. A növény-bor emeli az ét-
vágyat, növeli az emésztést és táplálkozást, új erőt és életet ad.

Számtalan elismerő- és köszönő-levelek adnak erről bizonyosságot.

Ezen növény-bor kapható üvegekben 3 és 4 koronáért Nagyvárad, Püspöki,
Csatár, Bihar, Körös-Tarján, Bereg-Böszörmény, Mező-Keresztes, Komádi, Zsadány, Marcziháza,
Nagy-Szalonta, Tenke, Rossia, Rév, Szilágy-Somlyó, Kémer, Margitta, Székelyhid, Szalárd, Bihar-
Diószeg, Nagy-Léta, Pocsaj, Kiss-Marja, Konyár, Hosszu-Pályi, Derecske, Berettyó-Ujfalu, Zsáka,
Csökmő, Szeghalom, Vésztő, Okány, Sarkad, Kötgyán, Gyula, Doboz, Békés, Békés-Csaba stb. stb.
— Kapható még Ausztria és Magyarország összes nagyobb és kisebb városok összes gyógyszer-
táraiban.

Továbbá a gyógyszerárak Nagyváradon küldenek 3 és több üveggel ezen növény-borból
Ausztria és Magyarország összes helyeibe **eredeti árakon.** 346

Utánzásoktól őrizkedni!!

Tessék mindig az „Ullrich Hubert-féle növény-bort” kérni.

STROHMAYER PÁL

vászon, menyasszonyi kelengyék, kész fehérneműk és szőnyegraktára,
Nagyvárad, Szent László-tér 1. sz., kishidő.

Bejárat a Gazdasági bank alatt, nem a sarkon.

TELEFON 166.

Szülők figyelmébe!

A közelgő iskola évre *fiu és leány intézeti és külön fehérneműk* mérték szerinti gyors és jutányos elkészítését elvállalja

STROHMAYER PÁL

(vászon és fehérnemű cég)

Nagyvárad, Szent László-tér 1. szám, kishidő.

Ugyanott paplan és matrác.
Menyasszonyi kelengyék.

352

812

A

„Nagyváradai hitelbank részvénytársaság”
működését Kossuth Lajos utca 10.
sz. a. megkezdte.

Üzletköre:

Betétek kamatozás végetti elfogadása
könyveskékre és folyó számlára, mely előbbi
után 5% kamatot fizet, adó levonás nélkül.

Váltók leszámítolása.

Előlegek értékpapirokra és áru-
készletre.

Jelzálogkölcson nyújtása házakra
és földekre.

Értékpapírok vétele és eladása.

Szelvények és kisorsolt érték-
papírok beváltása.

Hivatalos órák: d. e. 9—12-ig, d. u.
3—5-ig.

Az Igazgatóság.

A várad-velencei volt Weinberger
féle gyárhelyiségben

2 magtár

azonnal bérbevehető.

Értekezhetni lehet a Nagyvárad Takaré-
pénztárnál.

807.

Andriska Jenő

RÖVIDÁRU, NŐI- és FÉRFI
SZABÓKELLÉKEK
és DIVATÁRUK RAKTÁRA

NAGYVÁRAD, Szent László-tér 1. szám.

Keztyügyáriraktár!

1 pár női glacé —.70, —.85, 1.— frt.
1 pár női szarvasbőr, mosó —.75, 1.10 frt.

Czérna és selyem keztyük, valamint férfi és női svéd,
kecskebőr stb. keztyük állandóan nagy választékban.

Keztyük tisztítása páronként 12 kr.

Férfi divatcikk. — Rövidárú és szabókellékek.

———— SZABOTT ÁRAK! ————

Legelőnyösebben beszerezhetők

orvosi, sebészeti és betegápolási kötszerek,

különféle gummiárú,

sérvkötők, has- és köldökkötők, jég-
tömlők, mankó és bothüvelyek, fecs-
kendők, tejszivók stb. 140

Valódi francia és angol különlegességek raktára!

TELEFON 488.

TELEFON 488.

Az „Amerikai áruház” olcsó árakban utólérhetetlen.

A közelgő iskola idényre, bármely intézet előírása szerint az összes leány
és fiu fehérneműk, továbbá a leánykák részére szükséges színes ruhák be-
szerezhetők.

Ugyazint minden rőfös és rövidárúban teljes nagy választék, divatos szép áruk.

241

Tisztelettel:

Telefon-szám: 372.

AMERIKAI ÁRUHÁZ.

SCHICHT-szappan

109

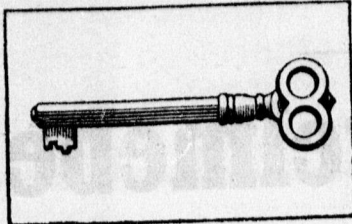
„SZARVAS“

vagy

„KULCS“

Legjobb, legkiadósabb és ezért a legolcsóbb szappan. Minden káros

hatású vegyítéktől mentes.

Mindenütt kapható.

Vásárlásnál ügyelni kell arra, hogy minden darab szappan „Schicht” névvel és a fentebbi védjegygyel legyen ellátva.

Új zálogkölcson intézet Nagyváradon.

A Polgári Takarékpénztár Részvénytársaság
Nagyváradon, Bémer-tér
(Magyar Király kávéház mellett)
új zálogkölcson intézetet

nyitott.

Mindennemű értékpapírokra, ékszerekre, árukra, iparcikkre és ruhaneműekre a legkisebbösszegtől a legmagasabb összegig szolid feltételek mellett kölcsönt nyújt.

Visszafizetéseket a legkisebb résztörlesztés mellett elfogad, valamint vidéki megbízásokat pontosan elintézi. 357

Vesz és elad mindenféle értékpapírokat. Bevált szelvényeket, kisorsolt sorsjegyeket és külföldi pénznemeket.

Új zálogkölcson intézet Nagyváradon.

Új zálogkölcson intézet Nagyváradon.

Mindennemű

fényképezési kellékek és gépek

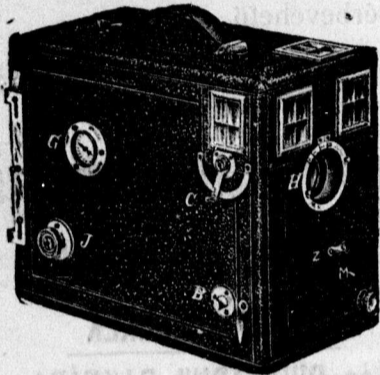
gyári árban kaphatók

WEINSTOCK FÜLÖPNÉL Nagyváradon,

Szent László-tér 47-ik szám.

Képes árjegyzék bérmentve.

Telefonszám 181.

ALAPITTATÓ UT: 1883 ban.

TELEFONSZÁM: 465.

Cement-, műkö-, beton- és aszfalt-ipar vállalat.

POLLÁK SAMU

Nagyvárad, Kert-utca 10. sz. || Kolozsvár, Szappan-utca 6. sz.

Állandóan készít: egyszerű cementlapot, sajtolt diszes mozaiklapot, csatorna-csöveket, lépcsőket, fedlapot, esővizfolyókát és mindennemű műkövet, továbbá szabadalmazott hornyolt fedélcserépet, teljesen tűzbiztos szabadalmazott gipsztáblát válaszfalak gyors előállítására.

Elvállal jótállás mellett:

nedves lakások gyökeres szárazzá tételét, mindennemű aszfaltozást, betonozást, terazzo-munkát művészi kivitelben.

Ajánlkozik: járdák, szökő-kutak, csatornák, diszes fal és keramitburkolatok, aszfaltparketták stb. elkészítésére.

Költségvetés ingyen és bérmentve.

190